

Annika Akseli

VIRKISTYSPÄIVÄ KEHITYSVAMMAISTEN
TOIMINTAKESKUKSESSA

Matkailun koulutusohjelma

2012

VIRKISTYSPÄIVÄ KEHITYSVAMMAISTEN TOIMINTAKESKUKSESSA

Akseli, Annika
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Matkailun koulutusohjelma
Huhtikuu 2012
Ohjaaja: Salo, Vappu
Sivumäärä:42
Liitteitä:4

Asiasanat: tapahtuma, Espanja, projekti

Opinnäytetyön tehtävänä oli suunnitella ja toteuttaa tapahtuma kehitysvammaisille toimintakeskuksen tiloissa. Opinnäytetyö oli toiminnallinen ja se toteutettiin projektina. Tapahtuma rakennettiin Espanjateeman ympärille. Tapahtuman tavoitteena oli järjestää teemaan sopivaa ohjelmaa, johon kaikki pystyivät osallistumaan toimintakyvystään riippumatta. Tavoitteena oli myös tarjota kohderyhmälle uusia kokemuksia tekemisen kautta. Päivän ohjelmaan kuului videon katsominen, flamencotanssiesitys ja yhteistanssit. Virkistyspäivä järjestettiin 28.10.2011 toimintakeskuksen tiloissa ja siihen osallistui 21 toimintakeskuksen asiakasta ja kaksi ohjaajaa. Ohjelman järjestämiseen ei saatu rahoitusta, joten kaikki aktiviteetit tapahtumassa olivat ilmaisia. Tapahtumaan saatiin lainaksi flamencoasuja ja välineitä sekä Espanja-aiheisia julisteita lavastusmateriaaliksi.

Opinnäytetyön teoria koostuu kehitysvammaisuudesta, tapahtuman järjestämisestä ja projektin teoriasta. Osana opinnäytetyötä toteutettiin kvalitatiivinen haastattelu toimintakeskuksen ohjaajille ja keskustelu kohderyhmän kanssa. Ohjaajien haastattelun tarkoituksena oli saada palautetta tapahtuman onnistumisesta ja sopivuudesta kohderyhmälle ja keskustelulla selvitettiin kohderyhmän mielipidettä tapahtumasta. Haastattelua ja keskustelua käytettiin apuna tapahtuman onnistumisen arvioinnissa. Palautteen perusteella tapahtuma oli onnistunut ja soveltui hyvin kohderyhmälle. Kohderyhmä innostui ohjelmasta ja osallistui aktiivisesti järjestettyihin aktiviteetteihin. Tapahtuman kustannukseksi muodostui kaksi euroa, joka tuli tapahtumaa varten lainatun videon postituksesta.

RECREATIONAL DAY IN THE DAY ACTIVITY CENTRE FOR INTELLECTUALLY DISABLED

Akseli, Annika

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in tourism

April 2012

Supervisor: Salo, Vappu

Number of pages: 42

Appendices: 4

Keywords: event, Spain, project,

The purpose of this thesis was to plan and arrange event for intellectually disabled persons. The event was arranged in the day activity centre for the intellectually disabled. The thesis was functional and it was also a project. The event was planned based on Spanish theme. The goal of the event was to arrange theme based program where everyone could take part. The goal was also to offer new experiences for the target group. Program involved target group to participate in the activities. The program included film watching, flamenco show and in the end dancing flamenco together. Event was arranged in 28th of October in 2011 and there were 21 clients of the day activity centre and two leaders joining the event. There was no funding available for the event so all the activities had to be arranged free of charge. There were flamenco outfits, flamenco equipments and some Spanish posters showed in the event. The equipments were loaned for the day.

Theory base of this thesis is based on intellectual disablement, arrangement of events and theory of project. As a part of this thesis there were an interview implemented with the staff members and a discussion implemented with the target group. The interview and the discussion were used in evaluating the success of the event. According to the feedback the event was successful and suitable for the target group. The target group was excited about the program and they participated actively in it. The cost of the event was two euro, which was posting the loaned video back.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TYÖN LÄHTÖKOHDAT, TAVOITE JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ.....	7
2.1	Työn lähtökohdat ja toiminnallinen opinnäytetyö	7
2.2	Tutkimustehtävä.....	8
2.3	Kohderyhmän kuvaus	9
3	KEHITYSVAMMAISUUS.....	9
3.1	Kehitysvammaisuuden määritelmä.....	9
3.2	Eriasteiset kehitysvammat	10
3.3	Kehitysvammaisuuden syyt ja toteaminen	11
3.4	Autismi	11
3.5	Downin-oireyhtymä	12
3.6	Kehitysvammaisen henkilön kohtaaminen ja eettisyys	13
4	TAPAHTUMA PROJEKTINA.....	15
4.1	Miten tapahtuma järjestetään	15
4.2	Tapahtuman sisältö ja kohderyhmä	15
4.3	Tapahtuman ajankohta	16
4.4	Onnistunut tapahtuma	17
4.5	Projektin eri vaiheet	19
4.6	Projektin suunnittelu	20
4.7	Nelikenttäanalyysi tapahtuman järjestämisestä	23
5	TAPAHTUMAN TOTEUTUS	27
5.1	Tilan somistaminen	27
5.2	Virkistyspäivän toteutus	27
6	OHJAAJIEN HAASTATTELU JA KESKUSTELU KOHDERYHMÄN KANSSA	30
6.1	Haastattelu	30
6.2	Ohjaajien haastattelu	32
6.3	Keskustelu kohderyhmän kanssa.....	33
6.4	Keskustelun arviointi.....	35
7	LUOTETTAVUUSTARKASTELU	35
7.1	Opinnäytetyön arviointi perusteet	35
7.2	Tapahtuman suunnittelun arviointi.....	36
7.3	Tapahtuman toteutuksen arviointi	37
7.4	Oman ammatillisen kasvun arviointi.....	39
8	POHDINTA.....	41
	LÄHTEET	42

LITTEET

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tehtävänä oli suunnitella ja toteuttaa tapahtuma kehitysvammaisten toimintakeskuksessa. Osana opinnäytetyötä suunniteltiin ja toteutettiin haastattelu toimintakeskuksen ohjaajille ja keskustelu kohderyhmän kanssa. Opinnäytetyön aihetta ideoin yhdessä toimintakeskuksessa työskentelevän tuttavani kanssa. Hän ehdotti, että järjestäisin jonkin tapahtuman toimintakeskuksen asiakkaille. Toimintakeskuksessa on vähän yli 20 asiakasta ja siellä työskentelee vakituisesti kolme ohjaajaa. Asiakkailla on eriasteisia kehitysvammoja ja heidän toimintakykynsä vaihtelee. Tapahtuma pyrittiin suunnittelemaan sellaiseksi, että kaikki asiakkaat voisivat osallistua päivän ohjelmaan. Tapahtuman toteutukseen en saanut rahoitusta, joten ohjelma piti rakentaa ilmaisista aktiviteeteista. Opinnäytetyö oli toiminnallinen, koska tavoitteena oli tapahtuman suunnittelu ja toteutus. Tapahtuma suunniteltiin ja toteutettiin projektina. Työn suunnitteluvaiheessa kirjoitin projektisuunnitelman, jonka pohjalle pyrin tapahtuman rakentamaan. Projektisuunnitelma kertoo projektin tavoitteet ja niiden saavuttamista arvioivat mittarit, avaintulokset ja arvioidun toteutusaikataulun. Projektisuunnitelma vastaa kysymykseen mitä tapahtumalla halutaan saavuttaa ja mitä konkreettisia toimenpiteitä käytetään tavoitteiden saavuttamiseksi. (Iiskola- Kesonen 2004, 10.)

Miettiessäni tapahtuman teemaa sain idean rakentaa ohjelman jonkin maan ympärille. Teemaksi valitsin Espanjan, koska olen itse käynyt siellä joitakin kertoja. Pohtiessani ohjelmaa kyseisen teeman ympärille, minulle tuli hyvin mieleen maan kulttuuriin olennaisesti liittyviä asioita, joita voisin tapahtumassa hyödyntää. Mieleeni tuli muun muassa paella, joka on tyypillinen espanjalainen ruoka, härkätanssi, flamencotanssi ja sangria. Tuttavani opettaa flamencotanssia nuorille, joten hänen kauttaan sain sovittua ilmaisen flamencotanssiesityksen osaksi ohjelmaa. Flamencotanssiin kuuluu olennaisena osana näyttävät puvut, taputukset ja vapaat huudahdukset. Tanssi valittiin ohjelmaan mukaan, koska kaikki pystyvät seuraamaan sitä ja se sopi hyvin teemaan. Halusin järjestää myös ohjelmaa, johon kohderyhmä pystyi itse osallistumaan. Sovin tanssiryhmän kanssa, että he esittäisivät ensin kaksi tanssia ja sen jälkeen opettaisivat tanssiin kuuluvia helppoja liikkeitä ryhmälle. Päivän lopuksi pidettäisiin vielä tanssit, joissa taustalla soisi teemaan

sopiva musiikki ja kaikki pääsisivät kokeilemaan uusia opittuja tanssiliikkeitä. Ohjelmaan mukaan valittiin myös videon katsominen, koska halusin näyttää ryhmälle Espanjaan liittyviä asioita, jotta he pystyisivät käsittämään teemaa paremmin.

2 TYÖN LÄHTÖKOHDAT, TAVOITE JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ

2.1 Työn lähtökohdat ja toiminnallinen opinnäytetyö

Opinnäytetyön aiheen sain tuttavaltani kesällä 2011. Hän työskentelee kehitysvammaisten toimintakeskuksessa ja kertoi, että toimintakeskukselle voisi järjestää jonkin tapahtuman. Toimintakeskusta jonne työn teen, ei voi esitellä, koska olen kirjoittanut salassapitosopimuksen. Sopimuksessa olen sitoutunut olemaan kuvailematta toimintakeskusta, tai sen asiakkaita tunnistettavasti työssäni. Edes paikkakuntaa, jossa toimintakeskus sijaitsee, ei voida työssä mainita. Salassapitosopimuksella on varmistettu osallistujien yksityisyys, kun kyseessä oleva kohderyhmä on kehitysvammaiset. Tapahtuman yhtenä tavoitteena on tuoda vaihtelua toimintakeskuksen asiakkaiden arkeen. Toimintakeskus on auki maanantaista perjantaihin päivisin ja siellä pyritään järjestämään kehitysvammaisille heidän taitojensa mukaista, mielekästä tekemistä. Toimintakeskus auttaa myös ylläpitämään henkilön säännöllistä päivärytmiä. Kävin elokuussa 2011 tutustumassa toimintakeskuksessa ja sovimme opinnäytetyön tekemisestä. Tapahtuma sovittiin pidettäväksi perjantaina 28.10.2011.

Opinnäytetyöni on toiminnallinen. ”Toiminnallinen opinnäytetyö voi alasta riippuen olla esimerkiksi käytännön toiminnan ohjeistamista, opastamista, toiminnan järjestämistä tai järjeistämistä. Erilaisia toiminnallisia töitä voivat olla esimerkiksi perehdytysoppaat, ympäristöohjelmat tai turvallisuusohjeistus.” (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9.) Toiminnallisessa opinnäytetyössä tulee yhdistyä käytännön toteutus ja sen raportointi tutkimusviestinnän keinoin. Opinnäytetyön tulisi olla käytännönläheinen, tutkimuksellinen ja alan tietojen ja taitojen hallintaa osoittava. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9-10.) Tutkimusviestinnän piirteitä opinnäytetyöra-

portissa ovat muun muassa tarkka sekä kriittinen lähteiden käyttö ja merkintä sekä tutkijan valintojen ja ratkaisujen perustelu (Vilka & Airaksinen 2003, 66). Opinnäytetyöni tavoite oli suunnitella ja toteuttaa tapahtuma, mikä oli tämän työn toiminnallinen osuus. Tapahtuman suunnittelusta ja toteutuksesta tehtiin opinnäytetyöraportti ja osana työtä suunniteltiin ja toteutettiin haastattelu ja keskustelu. Työssäni tapahtuma on itse tuote, joka tehtiin ja opinnäytetyöraportissa pyrin kuvaamaan tapahtuman suunnittelua ja toteutusta mahdollisimman luotettavasti. Voidakseni kuvata tapahtumaa luotettavasti, kirjoitin tapahtuman toteutuksen ylös heti tapahtuman päätyttyä. Silloin se oli vielä hyvin muistissa ja tapahtumasta oli helppo kirjoittaa. Tapahtuman aikana tarkkailin kohderyhmän reaktioita ohjelmasta, voidakseni arvioida heidän mielipidettään ohjelmasta. Kohderyhmän tarkkailu oli tärkeä osa työni arvioimista, koska laajan haastattelun tekeminen kohderyhmälle olisi ollut haastavaa.

2.2 Tutkimustehtävä

Opinnäytetyön tutkimustehtävä oli suunnitella ja toteuttaa virkistyspäivä toimintakeskuksen kehitysvammaisille. Osana opinnäytetyötä toteutettiin kvalitatiivinen haastattelu toimintakeskuksen ohjaajille ja keskustelu kohderyhmän kanssa. ”Laadullisella eli kvalitatiivisella tutkimuksella tarkoitetaan kokonaista joukkoa erilaisia tulkinnallisia, luonnollisissa olosuhteissa toteutettavia tutkimuskäytäntöjä” (Metsämuuronen 2008, 9). Laadullisessa tutkimuksessa aineiston kerääminen tapahtuu lomake- tai teemahaastatteluina yksilöille tai ryhmälle (Vilka & Airaksinen 2003, 57). Haastattelua ja keskustelua tullaan käyttämään apuna tapahtuman arvioinnissa sekä tapahtuman suunnittelun arvioinnissa. Virkistyspäivä pyritään suunnittelemaan ja toteuttamaan projektisuunnitelman mukaisesti asetetussa aikataulussa. (Liite 2.) Oma tavoitteeni oli oppia tapahtuman järjestämisestä erityisryhmille ja oppia huomioimaan heidän tarpeitaan tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa. Ohjelman tuli olla riittävän yksinkertainen ja sellainen, johon kaikki pystyivät osallistumaan toimintakyvystä riippumatta. Ohjelmaan ei suunniteltu useita eri aktiviteetteja, jotta ryhmä jaksaisi keskittyä niihin ja päivän toteutukseen varattiin aikaa tunti ja kolmekymmentä minuuttia. Keskustelin ohjelman sopivasta kestosta kyseiselle kohderyhmälle ja toimintakeskuksen ohjaajien mielestä varattu

aika oli riittävä. He sanoivat, että aika oli sopiva kohderyhmälle keskittyä yhtäjaksoisesti ja siinä ehtisi hyvin toteuttaa ohjelman. Aktiviteetit suunniteltiin teemaan sopiviksi ja fyysisesti helpoiksi suorittaa. Tapahtuman tarkoituksena oli saada kohderyhmä innostumaan ohjelmasta ja tarjota osallistujille positiivisia kokemuksia tekemisen kautta. Ohjelman suunnittelussa varattiin ylimääräistä aikaa kaikkiin aktiviteetteihin, jotta myös joukon hitain ehtisi mukaan toteutukseen.

2.3 Kohderyhmän kuvaus

Tapahtumaan osallistui 21 kehitysvammaista ja heidän kaksi ohjaajaansa, eli kaikki toimintakeskuksen asiakkaat olivat mukana ohjelmassa. Tapahtumaan osallistuvien toimintakyky vaihteli ja heillä oli eriasteisia kehitysvammoja. Suurin osa ryhmästä oli lievästi kehitysvammaisia. Lievä kehitysvamma saattaa esiintyä esimerkiksi oppimisvaikeuksina ja lievästi kehitysvammaiset lapset ymmärtävät hyvin oman erilaisuutensa. Riittävän tuen ja ohjauksen avulla lievästi kehitysvammaisen voi aikuisena pärjätä melko itsenäisesti. (Malm, Matero, Repo & Talvela 2004, 176.) Osalla ryhmästä oli autismia ja muutamalla oli Downin oireyhtymä. Edelliset oireyhtymät selitetään luvussa 3. Osallistujat olivat iältään 22- 62-vuotiaita ja joukossa oli miehiä ja naisia. Yksi osallistujista liikkui pyörätuolilla, mikä tuli ottaa huomioon aktiviteettien valinnassa, koska tarkoituksena oli järjestää ohjelmaa, johon kaikki pystyivät osallistumaan. Osallistujista kaksi käytti keppiä tukena liikkumisessa. Ohjaajien kanssa käymieni keskustelujen perusteella, suurin osa ryhmästä oli vastaanottavaisia kaikelle uudelle, mitä vain keksittiin järjestää.

3 KEHITYSVAMMAISUUS

3.1 Kehitysvammaisuuden määritelmä

Kehitysvamma tarkoittaa vaikeutta ymmärtää ja oppia uusia asioita ja se rajoittaa vain osaa ihmisen toiminnoista (Kehitysvammaliiton [www-sivut](http://www.kehitysvammaliitto.fi) 2010).

Laki määrittelee vammaiseksi henkilön, jolla on vamman tai sairauden johdosta pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista (Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987, 2§). Kehitysvammaisuudelle tyypillistä on merkittävästi keskimääräistä alhaisempi älykkyydosamäärä (ÄO alle 70) johon samanaikaisesti liittyy rajoituksia kahdessa tai useammassa seuraavassa osa-alueessa: kommunikaatio, itsestä huolehtiminen, kotona asuminen, sosiaaliset taidot, yhteisössä toimiminen, itsehallinta, terveys ja turvallisuus, oppimiskyky, vapaa-aika ja työ. Kehitysvammaisuus ilmenee ennen 18-vuoden ikää. (Kaski, Manninen & Pihko 2009, 17.)

Maailman terveysjärjestön (WHO) mukaan älyllinen kehitysvammaisuus on tila, jossa henkisen suorituskyvyn kehitys on estynyt tai on epätäydellinen. Kehitysvammaisuus ei tarkoita pelkästään hermoston vammoja ja vaurioita, sillä usein siihen kuuluu samanaikaisesti myös muiden elimien vaurioita. Näihin vaurioihin liitetään usein älyllisten toimintojen vajavuutta, jota voidaan kutsua älylliseksi kehitysvammaisuudeksi. Henkistä suorituskykyä tai sen puutteita voidaan arvioida erilaisilla psykologisilla testeillä, tai pelkällä ammattilaisen antamalla yleisellä arviolla henkilöstä. (Kaski, Manninen & Pihko 2009, 16- 17.)

3.2 Eriasteiset kehitysvammat

Kehitysvamman vaikutukset vaihtelevat yksilöittäin. Kehitysvammaisella voi olla samanaikaisesti merkittäviä kykyjä sekä merkittäviä puutteita ja vammaisuusaste vaihtelee yksilöittäin. Lievä kehitysvamma saattaa esiintyä esimerkiksi oppimisvaikeuksina ja lievästi kehitysvammaiset lapset ymmärtävät hyvin oman erilaisuutensa. Lievästi kehitysvammaiset pystyvät luomaan sosiaalisia suhteita. Riittävän tuen ja ohjauksen avulla lievästi kehitysvammainen lapsi oppii omatoimiseksi ja voi aikuisena pärjätä melko itsenäisesti. Keskiasteinen kehitysvamma aiheuttaa

laajempia kehityksen viiveitä kuin lievä kehitysvamma. Keskiasteisesti kehitysvammaisen henkilön on mahdollista tuen avulla kehittyä päivittäisissä toiminnoissa melko itsenäiseksi, kuitenkin tuen tarve vaihtelee paljon eri henkilöillä. Vaikea kehitysvamma aiheuttaa jatkuvan tuen ja ohjauksen tarpeen. Vaikeasti kehitysvammainen lapsi kehittyy huomattavasti ikäryhmäänsä hitaammin ja vaikeasti vammaisilla on usein kommunikointivaikeuksia. Syvästi kehitysvammainen henkilö on täysin riippuvainen toisista ihmisistä, eikä yleensä pysty huolehtimaan henkilökohtaisista asioistaan. Syvään kehitysvammaisuuteen kuuluu usein vaikeita kommunikointi- ja liikkumisvaikeuksia. (Malm, Matero, Repo & Talvela 2004, 176.)

3.3 Kehitysvammaisuuden syyt ja toteaminen

Kehitysvammaisuuteen on useita eri syitä. Kehitysvamma voi johtua geneettisistä muutoksista tai synnytykseen tai syntymään liittyvistä syistä, kuten hapen puutteesta synnytyksen yhteydessä. Syynä voi olla myös raskauden aikainen alkoholi-altistus tai muu raskauden aikainen myrkytys. Myös jotkin tapaturmat tai infektiot voivat aiheuttaa kehitysvamman. Osa vammojen syistä on yhä tuntemattomia, mutta tieteellisesti on jo pystytty toteamaan useita geneettisiä syitä kehitysvammaisuuteen. Kehitysvammaisuuteen saattaa kuulua myös liitännäissairauksia, joista yleisimpiä ovat: epilepsia, erilaiset aistivammat, autismi ja Alzheimer. Vaikeammin kehitysvammaisilla on suurempi todennäköisyys saada liitännäissairaus, kuin lievästi kehitysvammaisilla. (Kehitysvammaliiton [www-sivut](#) 2010.)

Suomessa arvioidaan olevan noin 30 000 kehitysvammaista, mutta tarkkaa lukua ei ole saatavissa. Suurin osa kehitysvammoista todetaan lapsuudessa, mutta jo raskauden aikana voidaan lapsivesitutkimuksilla ja sikiötutkimuksilla selvittää mahdollisia kromosomihäiriöitä ja perinnöllisiä sairauksia. Mitä vaikeampi vamma on, sitä aiemmin se voidaan todeta, kun taas lievän kehitysvamman toteaminen voi olla vaikeaa ja se saatetaan huomata vasta lapsen mentyä kouluun. Lastenneuvoloissa seurataan lapsen kehitystä ja jos poikkeamia huomataan, ohjataan lapsi jatkotutkimuksiin. (Malm, Matero, Repo & Talvela 2004, 166.)

3.4 Autismi

Autismi on keskushermoston kehityshäiriö, jonka vaikutukset näkyvät henkilön käyttäytymisessä ja vuorovaikutustaidoissa. Autismi ilmenee eri henkilöillä hyvin erilaisina oireina, mutta yleisimpiä ovat sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja kommunikointiin liittyvät ongelmat, sekä oudot käyttäytymismuodot. Autistiset henkilöt vetäytyvät usein syrjään ja heillä on vaikeuksia luoda sosiaalisia suhteita. (Malm, Matero, Repo & Talvela 2004, 219.) ”Autismiin liittyy laaja-alaisia häiriöitä kaikessa kommunikaatiossa. Noin puolet autistisista ihmisistä, ei opi ollenkaan puhumaan ja puhumaan oppineiden autistien puhe on usein vajavaista ja poikkeavaa. Puheen ymmärtämisessä on eriasteisia vaikeuksia. Myös ilme- ja eleilmaisuus on usein niukkaa ja kyky ymmärtää toisen ihmisen eleitä ja ilmeitä tuottaa vaikeuksia. Tunteita tai mielentilaa ilmaisevat eleet ovat harvinaisia. Autistiset reagoivat poikkeavasti aistiärsykkeisiin, mikä johtuu aistimusten puutteista tai poikkeavasta jäsentymisestä aivoissa.” (Malm, Matero, Repo & Talvela 2004, 219- 220.)

3.5 Downin oireyhtymä

”Downin oireyhtymä on suurin yksittäinen kehitysvammaisuuden syy. Oireyhtymän tavallisin muoto on 21-trisomia, joka johtuu siitä, että henkilöllä on ylimääräinen 21. kromosomi.” (Malm, Matero, Repo & Talvela 2004, 167.) ”Trisomia ei ole perinnöllinen. Kyseessä on satunnainen sukusolun kehityshäiriö, tavallisimmin munasolun kehityshäiriö. Nämä kehityshäiriöt lisääntyvät äidin iän myötä. 20- vuotiaan äidin riski poikkeavuuteen on 1/ 2000, mutta 40-vuotiaalla äidillä jo 1/100.” (Kehitysvammaliiton www- sivut 2010.) Downin oireyhtymä aiheuttaa usein lievän tai keskiasteisen kehitysvamman. Downia sairastavat lapset oppivat usein hitaasti puhumaan ja heidän liikunnallinen kehityksensä on huonoa. (Malm, Matero, Repo & Talvela 2004, 167.) ”Yleinen oire on myös henkilön velttous ja nivelten yli liikkuvuus. Myös synnynnäisiä sydän- ja rakennevikoja esiintyy. Oireyhtymään liittyy elimistön nopea vanheneminen ja älylliset ominaisuudet alkavat heiketä 45- 50 vuoden iässä(muilla ihmisillä vasta 65. ikävuoden jälkeen). 50. ikävuoden jälkeen myös psyykkiset toiminnot, kommunikaatiokyky ja pitkäaikai-

nen muisti heikkenevät ja häiritsevä käyttäytyminen lisääntyy. Ennenaikaisen dementoitumisen vuoksi kehitysvamma muuttuu usein keskivaikeaksi tai vaikeaksi.” (Malm, Matero, Repo & Talvela 2004, 167.)

3.6 Kehitysvammaisen henkilön kohtaaminen ja eettisyys

“Vammaisiksi luokiteltujen henkilöiden tasa-arvo, ihmisoikeudet ja yhteisöön liittyminen ovat pitkään olleet vammaispolitiikan tavoitteita. Aikuisten vammaisten henkilöiden yhteisöön liittymistä tavoiteltaessa ovat näkyvimmin olleet esillä arkipäivän keskeiset toiminnot, kuten asumis- ja kuntoutuspalvelut sekä työhön ja työllistymiseen liittyvät kysymykset. Suunta erillisistä palveluista kaikille yhteisiin palveluihin on ollut selkeä ja se on tarjonnut suuria haasteita yksilön selviytymiselle, mutta myös muutospaineita yhteiskunnalle.” (Ladonlahti & Pirttimaa 2006, 17- 18.) Vammaisuutta on alettu tarkastella yhä enemmän ajan, paikan ja määrittelijöiden mukaan muuttavana käsitteenä. Yksilö on alettu nähdä aikaisempaa kiinteämmin osana ympäristöä ja yhteisöä ja esille ovat tulleet myös ihmisoikeudelliset ja ympäristölliset näkökulmat. Ihmisoikeuksia pohdittaessa korostuvat tasa-arvo ja palvelujen turvaaminen kaikille ihmisille lakien ja asetusten kautta. (Ladonlahti & Pirttimaa 2006, 20.) Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista on säädetty edistämään vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäisemään vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä (Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987, 1§). ”Sosiaalilautakunnan ja kunnan muiden viranomaisten on edistettävä ja seurattava vammaisten ihmisten elinoloja sekä pyrittävä toiminnallaan ehkäisemään epäkohtien syntymistä ja poistamaan haittoja, jotka rajoittavat vammaisen henkilön toimintamahdollisuuksia ja osallistumista” (Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987, 6§).

Vammaisuuden ympäristöllisillä näkökulmilla tarkoitetaan esimerkiksi ympäristön muuttamista liikuntaesteettömäksi, palvelujen helppoa tavoitettavuutta, mutta myös yhteisössä vaikuttavien ihmisten asenteiden muuttamista myönteisemmiksi vammaisia kohtaan (Ladonlahti & Pirttimaa 2006, 21). Vammaisuuden toiminnal-

lisellä lähestymistavalla tarkoitetaan yleensä yhteisön vammaiselle järjestämään terapiaa, opetusta ja kuntoutusta. Toiminnan tavoitteena on yksilön ongelmien parantaminen tai toimintakyvyn ja itsenäisyyden lisääminen. (Ladonlahti & Pirttimaa 2006, 21.) Tarkasteltaessa vammaisuutta osana yhteisöä, vammaisuutta ei nähdä sosiaalisista rakenteista riippumattomana yksilön ominaisuutena ja vammaisten henkilöiden yhteisöön liittymisen katsotaan olevan yhteiskunnan vastuulla. Vammaisuuden katsotaan olevan enemmän erilaisuutta kuin poikkeavuutta. (Ladonlahti & Pirttimaa 2006, 21.)

“Etiikalla tarkoitetaan sen pohtimista, mikä on hyvää tai paha ihmisen toiminoissa ja käyttäytymisessä. Etiikan avulla pyritään myös määrittelemään sitä, mikä on hyvää yhteisölle ja yhteiskunnalle. Sosiaali- ja terveysalan työssä toiminnan eettisyys korostuu, koska työn kohteena ovat usein ihmiset, joilla on toimintakyvyssään puutteita.” (Malm, Matero, Repo & Talvela 2004, 412.)

Eettiseen toimintaan liittyy myös omaksuttujen arvojen lisäksi henkilön ihmiskäsitys. Sosiaali- ja terveysalalla tuetaan ihmiskäsitystä, jonka mukaan jokaisella ihmisellä on mahdollisuuksia ja inhimillisen kasvun edellytyksiä. Käsitteen mukaan ihmiset toimivat tietoisesti ja pyrkivät mielekkääseen elämään ja ovat halukkaita vaikuttamaan omaa elämäänsä koskeviin asioihin. Jokainen ihminen tulisi myös nähdä kokonaisuutena, eikä häntä saisi koskaan kohdella vain tietyn sairauden tai sosiaalisen ongelman edustajana. (Malm, Matero, Repo & Talvela 2004, 412.)

Sopiessani toimintakeskuksen kanssa tämän opinnäytetyön aloittamisesta, kirjoitin salassapitosopimuksen (Liite 1.), missä olen luvannut olla kuvaamatta ketään osallistujista tunnistettavasti. Toimintakeskusta johon työn toteutin, ei voinut esitellä tunnistettavasti työssä. Osallistujia pyrin työssäni kuvaamaan niin, että heitä ei voisi tekstistä tunnistaa eikä kenenkään nimiä ole mainittu. Eettisyyden pyrin tuomaan omassa kirjallisessa työssäni esille kuvaamalla kohderyhmää kunnioittavasti. Kohderyhmänä olivat kehitysvammaiset, mikä täytyi ottaa huomioon ohjelman suunnittelussa ja toteutuksessa. Ohjelman toteutuksessa pyrin kohtelemaan kohderyhmää samalla tavalla kunnioittavasti, kuin kaikkia muitakin henkilöitä. Ohjelman pyrin toteuttamaan kohderyhmän ehdoilla ja kaikki saivat osallistua ha-

luamallaan tavalla ohjelmaan. Aktiviteetit pyrin rakentamaan sellaisiksi, että ne eivät olleet kohderyhmälle vaativia ja niihin ei myöskään ollut pakko osallistua.

4 TAPAHTUMA PROJEKTINA

4.1 Miten tapahtuma järjestetään

Tapahtumia on useita erilaisia, kuten musiikkijuhlat, markkinat, urheilutapahtumat ja erilaiset messut. Kaikkia tapahtumia järjestettäessä tulee kuitenkin ottaa huomioon samat peruskysymykset. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 12.) Tapahtumille tyypillistä on, että ne ovat ainutlaatuisia, selkeän alun ja lopun sisältäviä ja etukäteen suunniteltuja. Tapahtumaa ei koskaan voida toistaa täysin samanlaisena, osallistujat, ohjelma ja tapahtuman puitteet vaihtelevat. Ihmiset kokevat ohjelman eri tavoin ja myös osallistujien mielentila ja odotukset vaikuttavat kokemukseen tapahtumasta. (Getz 2007, 18- 19.) On tärkeää lähteä miettimään mitä oikein järjestetään, koska mahdollisuuksia tapahtuman toteuttamiseen on monia. Tapahtuma voidaan toteuttaa alusta loppuun asti itse, ostaa ohjelma valmiina tai hyödyntää jo olemassa olevaa tapahtumaa, kuten esim. näyttelyä, konserttia tai urheilukilpailua. Toteutukseen vaikuttavat monet eri asiat, kuten tapahtuman tavoite, budjetti, kohderyhmä sekä aikataulu. Oman organisaation suunnittelema ja toteuttama tapahtuma vaatii sitoutumista ja paljon työtä, koska koko tapahtuman suunnittelu ja toteutus jää omalle vastuulle. Usein päädytään suunnittelemaan ja toteuttamaan tapahtuma itse, koska se säästää työvoimakuluja. Kun tapahtuma järjestetään oman organisaation voimin, on lopputulos taattu ja se voidaan muokata parhaiten itselle sopivaksi. On hyvä myös ottaa huomioon se, että jos omassa organisaatiossa ei ole kokemusta tapahtuman järjestämisestä, saattaa aikaa kulua kohtuuttomasti tapahtuman suunnitteluun, eikä laatu tapahtumassa välttämättä ole yhtä hyvä, kuin ammattilaisen suunnittelemana. (Vallo & Häyri- nen 2003, 68- 69.)

4.2 Tapahtuman sisältö ja kohderyhmä

”Tapahtuman sisältö ja ohjelma riippuvat tapahtuman tavoitteesta, kohderyhmästä ja halutuista viesteistä” (Vallo & Häyrinen 2003, 123). Ennen tapahtuman järjestämistä pitää olla selkeänä mielessä tapahtuman kohderyhmä. Kohteena voivat olla mm. organisaation nykyiset kuin myös potentiaaliset asiakkaat, henkilöstö, yhteistyökumppanit tai vaikka lehdistön edustajat. (Vallo & Häyrinen 2003, 135.) Suunniteltaessa tapahtumaa kohderyhmälle sopivaksi tulee myös ottaa huomioon osallistujien sukupuoli, ikä, harrastukset, se onko osallistuja yksineläjä vai perheellinen ja tuleeko osallistuja tapahtumaan mieluummin yksin vai seuralaisen kanssa. (Vallo & Häyrinen 2003, 136). Joskus käytetään tunnettuja julkisuuden henkilöitä esiintyjinä ja joskus voidaan hyödyntää oman organisaation henkilöitä esiintyjinä. Sisällön kannalta merkittävintä on ottaa kohderyhmä huomioon suunnittelussa. Ohjelmaa ei tule ali- tai ylimitoittaa ja se tulee aina suunnitella juuri kyseiselle kohderyhmälle sopivaksi. (Vallo & Häyrinen 2003, 123.)

Tapahtuman kohderyhmä oli heti tiedossa, kun aloin suunnittelemaan ohjelmaa. Kävin tutustumassa toimintakeskuksessa ja kyselin ohjelman suunnittelun kannalta olennaisia asioita toimintakeskuksen ohjaajilta. Samalla tapasin kohderyhmän ja pystyin paremmin arvioimaan heidän toimintakykyään. Osallistujien toimintakyky määritteli ohjelman hyvin pitkälle ja se täytyi koko ajan muistaa tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa. Toimintakeskuksen ohjaaja sanoi asiakkaiden olevan suurilta osin lievästi kehitysvammaisia ja heidän toimintakykynsä olevan suhteellisen hyvä.

4.3 Tapahtuman ajankohta

Tapahtuman ajankohta ja kesto ovat myös miettimisen arvoisia asioita. Kesällä ihmiset lähtevät helpommin pidemmälle osallistuakseen johonkin tapahtumaan, kun taas talvella huonot ajokelit saattavat olla monella syynä jättää osallistumatta tilaisuuteen. Järjestettäessä isoja tapahtumia on tärkeää selvittää, ettei samaan aikaan ole muita samantyyppisiä tapahtumia. (Vallo & Häyrinen 2003, 163- 164.)

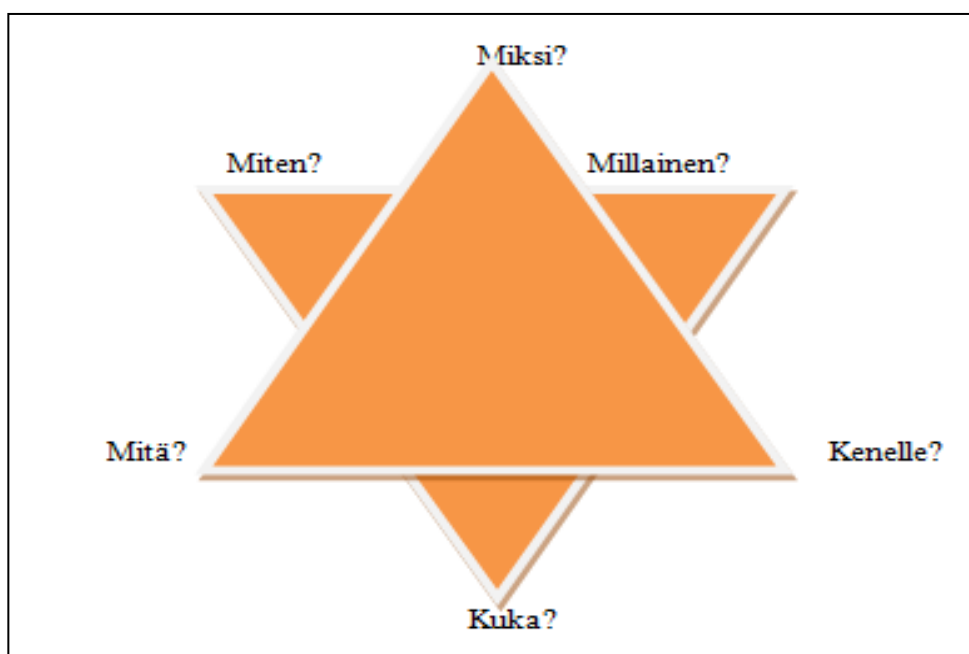
Tapahtuman luonne ja asiakaskunta määrittelevät hyvin pitkälle tapahtumalle sopivan ajankohdan. Suurin osa suomalaisista haluaa ja pitääkin kesälomansa kesäelokuussa ja silloin on joka puolella Suomea paljon tapahtumia. Tapahtumat kilpailevat keskenään samoista asiakkaista, kun järjestetään päällekkäisiä samantyyppisiä tapahtumia. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 37.)

Tapahtuma päätettiin järjestää lokakuussa, koska halusin saada nopeasti opinnäytetyötäni eteenpäin. Tapahtuman suunnitteluun jäi aikaa kaksi kuukautta, mikä riitti hyvin tapahtuman kokoamiseen. Tapahtumalle varattiin aikaa puolitoista tuntia, koska ohjelmaa ei ollut kovin paljon ja käymieni keskustelujen perusteella kohderyhmä ei olisi jaksanut keskittyä pitkiä aikoja kerrallaan. Mielestäni oli parempi suunnitella tiivis ohjelma, johon osallistujat jaksaisivat keskittyä, eikä yritä suunnitella liian paljon eri aktiviteetteja yhteen. Tällä pyrin varmistamaan sen, että ohjelma pysyi yksinkertaisena ja varattu aika riitti sen toteuttamiseen.

4.4 Onnistunut tapahtuma

“Onnistuneen tapahtuman tuntee. Sen aistii joka sielun sopukassa, tunnelma tapahtumassa on jotenkin ainutkertainen ja se saa osallistujat ja isännät hyrisemään. Onnistuneessa tapahtumassa on sekä tunne, että ajatus kohdallaan.” (Vallo & Häyrinen 2003, 119.) ”Onnistunut tapahtuma on yhtä kuin tyytyväinen asiakas” (Iiskola- Kesonen 2004, 25). Vaikka tapahtuma olisi teknisesti ja toiminnallisesti laadukas, se ei välttämättä ole asiakkaan mielestä onnistunut. Usein tapahtuma on asiakkaan mielestä laadukas, jos se on sellainen kuin hän odotti. Usein parhaiten onnistuu tapahtuma, joka ylittää vähän asiakkaan odotukset. (Iiskola- Kesonen 2004, 23.) Tapahtuman järjestäjä ei voi päättää tapahtuman laadukkuutta, koska se on jotain, mitä asiakkaat kokevat. Laatu perustuu asiakkaiden toiveisiin, tarpeisiin ja kokemuksiin. (Iiskola- Kesonen 2004, 25.) Tapahtuman tekninen laatu, eli se mitä asiakas konkreettisesti saa, on vain osa asiakkaan kokemuksesta. Usein vuorovaikutustilanteet tapahtuman järjestäjän kanssa vaikuttavat asiakkaaseen voimakkaimmin ja laadun katsotaan suurilta osin tapahtuman aikana muodostuvan näistä kohtaamisista. Koko tapahtumaorganisaation tulee olla mukana laadun tuottamisessa. (Iiskola- Kesonen 2004, 25.)

Onnistunutta tapahtumaa kuvataan Vallon ja Häyrinen teoksessa strategisella ja operatiivisella kolmiolla, joista yhdessä muodostuu tähti. Kolmioissa on molemmissa kysymyksiä, joihin tulee osata vastata ennen tapahtuman suunnittelun käynnistymistä ja kolmioiden ollessa tasapainossa, on tapahtumalla hyvät edellytykset onnistua. (Kuvio 1.) (Vallo & Häyrinen 2003, 120.) Strateginen kolmio muodostuu kysymyksistä miksi tapahtuma järjestetään, kenelle tapahtuma järjestetään ja mitä järjestetään. Tapahtumaa järjestävän tahon tulee osata vastata strategisen kolmion kysymyksiin ja kysymyksistä muodostuu usein tapahtuman idea, jonka ympärille ohjelmaa lähdetään rakentamaan. Operatiivinen kolmio muodostuu kysymyksistä miten tapahtuma järjestetään, millainen tapahtuman ohjelma on ja kuka tapahtuman järjestää. (Vallo & Häyrinen 2003, 120- 122.) Operatiivisen ja strategisen kolmion tulee olla keskenään tasapainossa, jos toinen kolmio tai jokin kolmion kulma on vahvempi toista, tulee tapahtumasta tasapainoton. Kolmioiden ollessa tasapainossa ne muodostavat yhdessä onnistuneen tapahtuman tähden. (Vallo & Häyrinen 2003, 124.)

Kuvio 1. Onnistuneen tapahtuman tähti (Vallo & Häyrinen 2003, 125).

4.5 Projektin eri vaiheet

“Projektin on selkeästi asetettuihin tavoitteisiin pyrkivä ja ajallisesti rajattu kerta- luontoinen tehtäväkokonaisuus, jonka toteuttamisesta vastaa varta vasten perustet- tujohtosuhteiltaan selkeä organisaatio, jolla on käytettävissään selkeästi määritel- lyt voimavarat ja panokset” (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 24).

Kauhanen, Juurakko & Kauhanen jakavat projektin kahdeksaan vaiheeseen tapah- tuman järjestämisen näkökulmasta. (Kuvio 2.) Projektin jaoin osiin heidän käyt- tämänsä jaksotuksen mukaisesti.

Projektin vaihe nro.1.	Valitaan alustavasti projekti ja punnitaan erilaisia ideoita. Alkuvai- heessa mietitään erilaisia ideoita ja niiden vahvuuksia, heikkouksia ja toteutettavuutta.
Projektin vaihe nro.2.	Päätetään perustaa projekti ja valitaan esimerkiksi tapahtuman tee- ma, jonka ympärille projektia ryhdytään tekemään. Tässä vaiheessa valitaan myös projektin työryhmä.
Projektin vaihe nro.3.	Tehdään tausta- ja esiselvityksiä projektin suunnittelua varten ja etsi- tään mahdollisia yhteistyökumppaneita tapahtuman järjestämiseen.
Projektin vaihe nro.4.	Tehdään päätös projektisuunnittelun aloittamisesta, jos se esiselvi- tysten pohjalta katsotaan toimivaksi ideaksi. Tässä vaiheessa tehdään myös tarkka projektisuunnitelma, joka vastaa kysymyksiin miten tapahtuma järjestetään ja milloin se järjestetään. Katso. liite 2.
Projektin vaihe nro.5.	Pohditaan tapahtuman toteutettavuutta ja riskejä.
Projektin vaihe nro.6.	Tapahtuma toteutetaan projektisuunnitelman mukaisesti.
Projektin vaihe nro.7.	Tapahtuma on toteutettu ja projekti päätetään. Projektista tehdään loppuraportti ja projektiorganisaatio puretaan.
Projektin vaihe nro.8.	Projektin toteutuksen ja suunnittelun onnistuminen arvioidaan ja pohditaan saavutettiinako asetetut tavoitteet.

Kuvio 2. Projektin kahdeksan vaihetta (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 26- 30).

4.6 Projektin suunnittelu

(Projektin vaihe 1.) Kesällä 2011 mietin aihetta opinnäytetyölleni ja sain aiheen toimintakeskukselta. Sovimme elokuussa 2011 tapahtuman järjestämisestä kehitysvammaisten toimintakeskuksen tiloissa. Ensin pohdin tapahtuman teemaa, jonka pohjalle rakensin päivän ohjelman. Teeman tuli olla sellainen, johon löytyi kohderyhmälle sopivia aktiviteetteja, jotka eivät maksaisi mitään. Miettiessäni tapahtuman teemaa, sain ensin idean, että olisin voinut lavastaa jonkin matkan, jonne kohderyhmän kanssa olisimme matkustaneet. Ajatuksena oli siis toteuttaa matka toimintakeskuksen tiloissa, joka olisi voinut olla vaikka matka lentokoneella Kreikkaan ja siellä olisimme voineet viettää rantaloman. Idea kaatui kuitenkin siihen, että matka olisi ollut vaikea lavastaa toimintakeskukseen, ilman mitään rahoitusta. Lavasteita olisi ollut pakko olla jonkin verran, jotta tunnelma olisi saatu luotua. Keskustellessani toimintakeskuksen ohjaajien kanssa tapahtumasta, he kertoivat, että he olivat järjestäneet vastaavanlaisen laivamatkan toimintakeskuksessa, jo aiemmin. Tämä idea kaatui sitten lopullisesti, koska ajatukseni oli tarjota jotakin uudenlaista toimintaa kohderyhmälle. Lopulta päätin rakentaa teeman jonkin maan ympärille. Teemaksi päätin valita maan, jossa olin itse käynyt ja jonka kulttuurista ja tavoista minulla oli jonkin verran jo tietoa.

(Projektin vaihe 2.) Teemamaaksi valitsin Espanjan, koska siellä olen käynyt eri kohteissa muutaman kerran. Espanja oli myös maana sellainen, josta minulle tuli eniten kulttuuriin ja tapoihin liittyviä aktiviteettiehdotuksia mieleen. Sain opinnäytetyölleni ohjaajan syyskuussa ja tapasimme 12.9 ensimmäisen kerran. Sovimme opinnäytetyön tekemisestä ja tulimme siihen tulokseen, että tekisin opinnäytetyöstä samalla projektin. Kävin toimintakeskuksessa tutustumassa ensimmäisen kerran ja kirjoitimme sopimuksen opinnäytetyön tekemisestä ja kirjoitin samalla myös salassapitosopimuksen (Liite 1.). Esittelin alustavan ideani tapahtuman Espanjateemasta ja tutustuin samalla toimintakeskuksen tiloihin. Päätimme toteuttaa tapahtuman yhdessä työsalissa. Tapahtuma sovittiin pidettäväksi lokuussa 2011. Tapahtuman suunnittelin ja toteutin pääsääntöisesti itse, mutta sain kuitenkin tarvittaessa apua suunnitteluun toimintakeskuksen ohjaajilta. Tapahtuman toteutukseen varattiin aikaa tunti ja 30 minuuttia.

(Projektin vaihe 3.) Kirjoittaessani opinnäytetyösopimuksen, minulla oli jo alustava idea tapahtuman ohjelmasta. Heti päätettyäni tapahtuman teeman, otin yhteyttä tuttavaani, joka ohjaa nuoria flamencotanssijoita. Hän lupasi, että ryhmä tulisi esiintymään tapahtumassani. Alustavasti sovimme, että ryhmä esittäisi kaksi tanssia. Flamencotanssin valitsin aktiviteetiksi, koska se sopi hyvin teemaan ja oli järjestettävissä ilmaiseksi. Flamenco on oma taiteenlajinsa, jonka ilmaisumuotoja ovat tanssi, musiikki ja laulu. Flamencon kerrotaan syntyneen Andalusiassa, mutta täysin varmaa tietoa flamencon alkuperästä ei ole. Yleisesti uskotaan flamencon syntyneen romaniväestön keskuudessa ja se olisi tulosta useiden musiikkityylien yhteensulautumisesta. (Jyväskylän flamencoyhdistyksen www-sivut.) Aktiviteetti oli myös kohderyhmälle sopiva, koska kaikki pystyivät seuraamaan tanssia ja nauttimaan kauniista esiintymisasuista ja musiikista. Päätin näyttää teemaan sopivan videon tapahtumassa. Videon valitsin päivän ensimmäiseksi aktiviteetiksi ja ryhdyin etsimään tarkoitukseen sopivaa materiaalia. Videon tuli esitellä Espanjaa ja sille tyypillisiä asioita monipuolisesti ja videon oli tarkoitus toimia johdatuksena päivän ohjelmaan. Lähetin sähköpostia espanjan opettajalle, joka neuvoi minua ottamaan yhteyttä Espanjan valtionmatkatoimistoon, jolla on toimipiste Helsingissä. Laitoin toimistoon sähköpostia ja he ilmoittivat lainaavansa ilmaiseksi videomateriaalia. Pyysin heitä lähettämään minulle Espanja 2010- videon, jossa esiteltiin monipuolisesti Espanjaa. Päätin kertoa videon aikana yleistietoa Espanjasta, käyttäen selkeitä ja lyhyitä lauseita. Sain videon vasta viikkoa ennen tapahtuman järjestämistä, eikä se täysin vastannut odotuksiani. Video oli hyvin lyhyt ja siinä esitettävät aiheet ja asiat vaihtuivat nopeasti. Olisin toivonut videon olevan pidempi ja aiheiden vaihtuvan hitaammin. Totesin heti, etteivät kaikki osallistujat ehdi sisäistää videon sisältöä, koska osa aiheista vilahti vain nopeasti ohi. Suunnittelin kuitenkin kyseisen videon ympärille pohjautuvan esittelyn, koska en ehtinyt hankkia uutta videota.

(Projektin vaihe 4.) Kirjoitin suunnitteluseminaaria varten toimintasuunnitelman ja käytin sitä pohjana projektisuunnitelman kirjoittamisessa. Projektisuunnitelma jäi suppeaksi ja varsinkin aikataulu, oli suurpiirteinen (Liite 2.). Olin suunnitellut projektin toteutettavaksi melko lyhyessä ajassa ja aluksi keskityin paljon teoriaosuuden kartoittamiseen ja ohjelman kokoamiseen. Itse projektisuunnitelmaan keräsin ajatukseni, siitä mitä tulisin tekemään.

(Projektin vaihe 5.) Tähän projektin vaiheeseen kuului myös riskien kartoitus, joka löytyy kappaleesta 4.7. Toimintakeskuksen henkilökunnan kanssa suunnittelin tapahtuman toteutusta. Aamulla ryhmä saapui toimintakeskukseen eri kyydeillä, joten kaikki eivät olleet samaan aikaan paikalla. Päätettiin odottaa, että kaikki olisivat saapuneet ja aamu aloitettaisiin yhteisellä kahvihetkellä. Kahvin aikana esit täydyin ja aloin kertomaan tulevasta päivän ohjelmasta, jotta kaikki ehtivät saada käsityksen siitä, mitä on luvassa. Alun perin suunnittelin, että virkistyspäivään kuuluisi myös teemaan sopiva ruokailu. Suunnittelin tarjoavani osallistujille pael laa, joka on perinteinen espanjalainen ruoka ja sitä olisi helppo muokata, jos ryhmällä oli ruoka-aine allergioita. Paella olisi myös ollut helppo ja edullinen ruoka laji. Paellassa on riisiä, kasviksia sekä erilaisia lihoja. Ruoka olisi mielestäni ollut hyvä lisä ohjelmaan, mutta jouduin luopumaan ideasta, koska olisin joutunut maksamaan ruuan itse. Ruoka toimintakeskukselle tulee keskuskeittiöltä, eikä sitä il meisesti pystynyt vaihtamaan. Toimintakeskuksen esimies sanoi, että ruoka tulee joka tapauksessa, joten mitään ylimääräistä ruokaa ei kannata tarjota.

Ensimmäinen varsinainen aktiviteetti oli videon näyttäminen. Video kesti noin seitsemän minuuttia ja siinä näytettiin erilaisia Espanjalle tyypillisiä asioita. Videolla oli mm. härkäjuoksu, aurinkorantoja, jalkapalloa ja flamencotanssia. Video oli jäsennelty eri teemojen ympärille, joten päätin pysäyttää videon ennen jokaisen teeman alkamista ja kertoa, mitä seuraavaksi näytetään. Samalla tutustuttaisiin vähän Espanjan kulttuuriin ja pyrittiin varmistamaan se, että kaikki ymmärsivät videon tapahtumia. Esittely pidettiin hyvin helppotajuisena, koska kohderyhmä ei jaksanut keskittyä yhteen asiaan kovin pitkään. Viimeisenä kerroin flamencotanssista, jotta se oli kaikilla mielessä, kun tanssijat saapuivat. Videon katselun jälkeen paikalle saapui flamencotanssiryhmä Chicas. Tanssijoita oli kahdeksan tyttöä ja he olivat iältään 8- 14-vuotiaita. He esittivät kaksi tanssia, joissa toisessa oli taustamusiikkina espanjalainen flamencomusiikki. Tanssijat pukeutuivat näyttävään flamencoasuihin ja opettivat osallistujille erilaisia flamencoon kuuluvia tapuuksia ja askeleita. Tanssijoilla kaikilla oli samanlaiset mustat röyhelömekot ja turkoosit huivit. Ensimmäisessä tanssissa hyödynnettiin huiveja eri liikkeissä. Lopuksi kaikki pääsivät kokeilemaan erilaisia flamencovälineitä, kuten kastanjetteja, viuhkaa ja flamencokeppiä.

Kaikki pääsivät, myös ottamaan osaa Espanjalaisiin tansseihin. Taustalle laitettiin soimaan espanjalaistyylistä musiikkia ja kaikki saivat vapaasti osallistua. Tanssiosuus oli hyvin näyttävä ja aktiviteettien valintaan vaikutti paljon myös budjetti. Kaikki aktiviteetit olivat ilmaisia ja teemaan sopivia. Tapahtuman lopuksi jaoin kahdelle ohjaajalle haastattelulomakkeen (Liite 2.), jossa he arvioivat tapahtuman onnistumista ja soveltuvuutta kohderyhmälle ja kohderyhmän kanssa kävimme keskustelun (Liite 3.), jolla pyrin kartoittamaan, heidän mielipidettään ohjelmasta. En suunnitellut keskustelua tarkasti etukäteen, koska mielestäni, oli parempi edetä tilanteen mukaan. Jos keskustelua syntyisi hyvin, kyselisin enemmän kohderyhmän mielipiteitä päivästä. Haastattelusta ja keskustelusta sai tärkeää informaatiota tapahtuman onnistumisen arvioimiseen. Tämä opinnäytetyöraportti toimii projektin loppuraporttina ja siinä arvioin koko prosessin onnistumista.

(Projektin vaihe 6.) Tapahtuman toteutus on kappaleessa 5.

(Projektin vaihe 7.) Tämä opinnäytetyöraportti toimii projektin loppuraporttina.

(Projektin vaihe 8.) Projektin onnistumista arvioin kappaleessa 7.

4.7 Nelikenttäanalyysi tapahtuman järjestämisestä

Nelikenttäanalyysin, toisin sanoen SWOT- analyysin avulla kartoitetaan halutun kohteen vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia. (SWOT- analyysi nimi muodostuu sanoista strengths, weaknesses, opportunities, threats.) Analyysiä voi käyttää koko toiminnan, tai tuotteen, tai vain jonkin tietyn osan arvioimiseen. Tärkeintä on rajata tarkasti se, mitä kulloinkin arvioidaan. Analyysin tuloksena samat asiat voivat olla, sekä vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia, että uhkia. Analyysin pohjalta tunnistetaan erilaisia uhkia ja mahdollisuuksia ja voidaan miettiä, miten vahvuudet saadaan hyötykäyttöön, miten heikkoudet muutetaan vahvuuksiksi, miten tulevaisuuden mahdollisuudet hyödynnetään ja miten uhat vältetään. (Lindroos & Lohivesi 2006, 217- 218.)

Projektisuunnitelmaan kuului riskien kartoitus ja tein sen nelikenttäanalyysiä käyttäen. (Kuvio 3.) Riskien kartoittaminen auttaa varautumaan mahdollisiin uhiin etukäteen ja parantaa tapahtuman mahdollisuutta onnistua.

<p>VAHVUUDET</p> <p>Ohjelman yksinkertaisuus</p> <p>Ohjelman lyhytkestoisuus</p> <p>Aktiviteetit teemaan sopivia</p> <p>Tapahtuman erilaisuus</p> <p>Aktiviteetit eivät vaadi rahallista panostusta</p>	<p>HEIKKOUEDET</p> <p>Kokemuksen puute erityisryhmien kanssa toimimisesta</p> <p>Videon huono soveltuvuus kohderyhmälle</p> <p>Ohjelma ei välttämättä kiinnosta kohderyhmää</p>
<p>MAHDOLLISUUDET</p> <p>Tapahtuman järjestämisestä oppiminen</p> <p>Kehitysvammaisen kohtaaminen</p> <p>Käytännön kokemus projektin toteutuksesta</p> <p>Uusia virikkeitä ja positiivisia kokemuksia kohderyhmälle</p>	<p>UHAT</p> <p>Tekniset ongelmat</p> <p>Flamencotanssijoiden esiintymisen peruuntuminen</p> <p>Lavastusmateriaalin puuttuminen</p>

Kuvio 3. Nelikenttäanalyysi espanjalaisen päivän järjestämisestä.

Tapahtuman suurin vahvuus oli ohjelman yksinkertaisuus ja aktiviteettien teemaan sopivuus. Ohjelmassa ei ollut useita eri osioita ja ne oli helppo toteuttaa sovitussa aikataulussa, toimintakeskuksen tiloissa. Ohjelmalle oli varattu aikaa noin puolitoista tuntia ja sen piti riittää hyvin ohjelman suorittamiseen. Ohjelma pyrittiin suunnittelemaan riittävän väljäksi, jotta kaikki ehtivät mukaan ja kaikki aktiviteetit ehdittiin kunnolla esitellä. Ohjelman suunnittelussa pyrittiin siihen, että kaikki pystyivät toimintakyvystään riippumatta, osallistumaan toteutukseen. Tapahtuman kaikki aktiviteetit olivat ilmaisia. Vastaavanlaisia tapahtumia, ei ollut aikaisemmin toimintakeskuksessa järjestetty, joten teema oli uusi kohderyhmälle. Vahvuuksia päästiin hyödyntämään, pitämällä ohjelma yksinkertaisena ja aktiviteetit kohderyhmälle helppoina ymmärtää. Oli myös tärkeää, ettei ohjelma sisältänyt liian vaikeita aktiviteetteja, ettei ryhmä turhautunut.

Tapahtuman kannalta merkittävin heikkous, oli se, ettei minulla ollut kokemusta erityisryhmien kanssa toimimisesta. Heidän kohtaamisensa, toi uusia haasteita, tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen. En ollut enemmin järjestänyt tapahtumaa kehitysvammaisille, joten en tiennyt miten heidät saa parhaiten aktivoitua osallistumaan ja keskittymään ohjelmaan. En ollut varma, oliko ohjelma kiinnostava kohderyhmän mielestä ja osallistuisivatko he siihen aktiivisesti. Video jonka löysin esitettäväksi, olisi voinut olla vähän pidempi ja siinä olisi voitu kuvata kaikkia aktiviteetteja pidempään. Tällä olisi varmistettu se, että kaikki olisivat ehtineet ymmärtää, mistä näytettävästä asiassa oli kyse. Videosta ei olisi iloa katsojille, jos he eivät ehtisi sisäistää siinä näytettäviä asioita.

Heikkoudet yritin kääntää vahvuuksiksi, keskustelemalla etukäteen toimintakeskuksen ohjaajien kanssa valitsemistani aktiviteeteista ja niiden soveltuvuudesta kohderyhmälle. Suunniteltuani koko ohjelman, kerroin heille ideani ja sain heiltä hyväksynnän ohjelmalleni. Tällä pyrin vielä varmistamaan sen, että kaikki edellytykset tapahtuman onnistumiselle, olisivat olemassa. Jos aikaa olisi ollut enemmän, olisin hankkinut uuden videon tapahtumaa varten. Pyrin kertomaan suullisesti kaikista videolla näkyvistä aktiviteeteista lyhyesti ja selkeästi, ennen kunkin osion näyttämistä. Tämä valmisti ryhmää, aina seuraavaan videolla näytettävään aiheeseen. Tapahtuman järjestäminen itsessään oli minulle myös uutta, joten siihen valmistauduin lukemalla tapahtuman järjestämisen teoriaa eri lähteistä.

Tapahtuman luoma mahdollisuus minulle oli kehitysvammaisten kohtaaminen, tapahtuman kohderyhmänä. En ollut ollut paljon tekemisissä kyseisen ryhmän kanssa, ennen tämän tapahtuman toteutusta. Tapahtuman suunnittelu ja toteuttaminen, olivat myös minulle uusia kokemuksia, joten opin paljon ensin lukemalla tapahtuman järjestämisen teoriaa ja toteuttamalla käytännössä tapahtuman. Tapahtuman tavoitteena oli tarjota kohderyhmälle uusia virikkeitä ja positiivisia kokemuksia tekemisen ja katselemisen kautta. Ohjelman tuli myös olla sellainen, johon kaikki pystyivät ottamaan osaa omien kykyjensä mukaan. Pääsin myös käytännössä oppimaan projektin suunnittelusta ja toteutuksesta.

Tapahtuman mahdollisuudet päästiin hyödyntämään, suunnittelemalla hyvin etukäteen tapahtuman toteutus. Ennen tapahtuman toteutusta, keskusteltiin toimintakeskuksen henkilökunnan kanssa valituista aktiviteeteista ja niiden soveltuvuudes-

ta ryhmälle. Videon oli tarkoitus toimia johdatuksena tapahtuman teemaan. Tanssiosuuteen pääsivät kaikki osallistumaan mukaan ja sen oli tarkoitus innostaa ryhmää ja saada heitä aktiivisesti osallistumaan ohjelmaan.

Tapahtuman todennäköisemmäksi uhkaksi arvioin tekniset ongelmat. Lainasin tapahtumaa varten videotykin ja jos se ei jostain syystä toimisi, videon näyttäminen vaikeutuisi. Ongelmaan varauduin hakemalla videotykin jo tapahtumaa edeltävänä päivänä lainaan, jotta ehdin opetella sen käytön, ennen ohjelman aloittamista. Jos jotain ongelmia videotykin kanssa tulisi, ehtisin vielä saada apua sen käytössä. Jos videotykkiä ei kuitenkaan saataisi käyttöön, olin varmistanut etukäteen, että toimintakeskuksella oli mahdollisuus näyttää video televisiosta dvd-soittimella. Ongelmana saattaisi olla myös stereoiden liian vähäinen teho tilan koon ja tanssijoiden määrään nähden. Musiikki täytyi saada tanssiesityksen sekä yhteisen tanssiosuuden ajaksi sellaiselle teholle, että se kuuluisi. Musiikin sopivan äänitason tilaan nähden testaisimme aamulla tanssin ohjaajan kanssa ennen tapahtuman aloittamista. Ohjaaja osaisi arvioida paikan päällä itse parhaiten, kuinka kovaa musiikin tulee soida, jotta se kuuluisi riittävän hyvin.

Iso ongelma olisi, jos flamencotanssijat jostain syystä peruisivat tulonsa, sillä heidän ohjelmansa olisi vaikea korvata. Tanssi oli kuitenkin näyttävä ja merkittävä osa tunnelmaa ja tanssijoiden oli tarkoitus opettaa flamencoliikkeitä osallistujille. Tanssiesitys myös saatteli ohjelman espanjalaisiin tansseihin, joihin kaikki pystyivät ottamaan osaa ja pääsivät itse esiintymään. Tanssin ohjaaja lupasi, että jos nuoret tanssijat eivät jostain syystä pääsisi paikalle, tulisi hän sitten yksin esiintymään tapahtumaan. Tunnelman luomisen kannalta, oli tärkeää tuoda kuvia ja muuta lavastusmateriaalia paikan päälle tunnelmaa luomaan. Uhka tapahtuman tunnelmalle olisi ollut se, jos sopivaa lavastus materiaalia ei olisi löytynyt. Tanssin ohjaajalta, sain esille värikkäitä flamencopukuja ja tanssissa käytettäviä välineitä, jotka tulivat olemaan merkittävä osa tunnelman luomisessa. Kävin myös eri matkatoimistoissa pyytämässä ylijääneitä esitteitä ja julisteita rekvisiitaksi. Tärkein asia tapahtuman tunnelman kannalta, oli järjestää osallistujille mielekästä tekemistä ja saada heidät osallistumaan siihen innokkaasti. Olin itse nähnyt tanssiryhmän ohjaajan tanssivan flamenco ja se oli näyttävän näköistä ja hyvän lisän tanssiin toivat värikkäät asut ja dramaattinen tunnelma. Näkemäni perusteella uskalsin ottaa flamencotanssin mukaan tapahtumaan ja uskoin kohderyhmän innos-

tuvan tanssista. Kävin itse tanssiryhmän kenraaliharjoituksissa, jossa sovimme vielä käytännön toteutuksesta ja toimimisesta tapahtumapaikalla.

5 TAPAHTUMAN TOTEUTUS

5.1 Tilan somistaminen

Kiersin matkatoimistoissa pyytämässä ylimääräisiä Espanja-aiheisia julisteita ja esitteitä päivän lavastusta varten. Matkatoimistoista löytyi ainoastaan yksi juliste, jossa oli kuva Espanjasta ja loput olivat Aurinkomatkojen tavallisia mainosjulisteita. Viisi saamistani julisteista, oli käyttökelpoisia ja ne aseteltiin toimintakeskuksen työsaliin, jossa ohjelman flamenco-osuus järjestettiin. Julisteet olivat lähinnä tavallisia rantakuvia, mutta yksi esitti Espanjassa sijaitsevaa linnaa ja oli todella kaunis. Vaikka julisteet olivat hyvin tavanomaisia, päätin kuitenkin viedä ne toimintakeskukseen. Sain tanssiryhmän ohjaajalta päivää varten lainaksi kolme flamencopukua, huiveja, kastanjetit (puinen lyömäsoitin, jota käytetään paljon flamencossa), viuhkan ja flamencokepin (puinen ja näyttää kävelykepiltä, mutta sitä käytetään tanssissa esimerkiksi tahdin koputtamiseen). Välineitä käytettiin lavasteina ja osallistujat pääsivät myös itse kokeilemaan niitä. Julisteet ja muu rekvisiitta loivat hyvin tunnelmaa ja oli hyvä, kun esille saatiin muutakin kuin vain julisteita. Asuja pystyi koskettamaan ja kaikkia esineitä sai kokeilla, jolloin ne eivät jääneet vain lavasteiksi seinille. Asut ja flamencovälineet olivat myös helpommin havaittavia, kuin julisteet ja kiinnittivät enemmän yleisön huomiota.

5.2 Virkistyspäivän toteutus

Espanjalainen päivä toteutettiin toimintakeskuksessa kahdessa huoneessa. Aamulla osallistujat tulivat eri kyydeillä toimintakeskukseen ja saapuivat kello 7- 9.15 paikalle. Aamulla kaikki joivat kahvin, heti saavuttuaan paikalle ja varsinainen ohjelma päästiin aloittamaan 9.30. Osallistujat olivat hyvin kiinnostuneita minusta ja kyselivät, mistä olen kotoisin ja miksi olen tullut paikalle. Pysin vastailemaan

kysymyksiin lyhyesti, jotta pysyisimme aikataulussa. Ryhmä kerättiin istumaan television eteen ja kun kaikki olivat löytäneet paikalleen, esittelin itseni ja aloimme katsoa videota. Sain tapahtumaan lainaksi videotykin ja siihen sopivan kannettavan tietokoneen ja hain ne tapahtumaa edeltävänä päivänä. Tarkoituksena oli heijastaa video valkokankaalle, jotta se näkyisi paremmin. Toimintakeskukseen menin aamulla kello 7.30 aloittamaan ohjelman valmistelun. Ensimmäiseksi koekelin videotykkiä ja totesin, että tietokone oli niin vanha, että se ei toistanut dvd-tiedostoja ollenkaan. Olisin tuonut paikalle oman tietokoneeni, mutta sitä ei pystynyt liittämään videotykkiin, koska ei ollut yhteensopivaa liitäntää. Video katsottiin dvd-soittimella televisiosta. Video kesti seitsemän minuuttia ja pysäytin sitä aina välillä ja kerroin Espanjaan liittyviä tietoja lyhyesti. Osa katseli videota, mutta suurin osa ei keskittynyt sen seuraamiseen. Osa ryhmästä katseli minua kiinnostuneemmin, kuin televisioita ja muutama näytti olevan uppoutunut omiin ajatuksiinsa. Kun videolla tuli Espanjan ruokakulttuuria esittelevä osio, keskittyivät osallistujat selkeästi enemmän, kuin muihin osioihin. Oli mielenkiintoista huomata, että ruokaosio kiinnosti katsojia videon aikana huomattavasti eniten. Ruokaosiota kommentoitiin muun muassa ”nälkähän tässä tulee katsellessa” ja ”ai että, kun on hyvän näköistä”. Muita osioita kommentoitiin lähinnä poimimalla yksittäisiä asioita videolta, kuten ”tuolla on juna ja lentokone”. Videon katseluun kului aikaa reilut 10 minuuttia ja se oli mielestäni sopiva aika, koska suuri osa osallistujista ei keskittynyt videon katseluun. Osallistujat olivat paljon kiinnostuneempia minusta, kuin videosta ja kaikilla olisi ollut jotain sanottavaa minulle. Se, että olin heille vieras ihminen saattaa myös vaikuttaa siihen, että he eivät keskittyneet videoon vaan enemmänkin minuun. Olin keskustellut etukäteen ohjaajien kanssa ohjelmasta ja sen toteuttamisesta ja he kertoivat, että ryhmä oli aina innoissaan jo pelkästään siitä, että paikalle tulee joku vieras henkilö.

Videon jälkeen siirryttiin työsaliin ja osallistujat huomasivat heti värikkäät flamencopuvut ja kävivät ihastelemassa niitä. Työsaliissa osallistujat tekevät arkisin töitä. He muun muassa painavat kortteja myyntiin, kutovat kangaspuilla ja askartelevat. Ryhmä siirtyi työsaliin omaan tahtiinsa ja tässä välissä kävin varmistamassa, että tanssijat olivat valmiita. Tanssijat olivat työsalin perällä sijaitsevassa huoneessa piilossa, kun osallistujat siirtyivät työsaliin. Kun kaikki olivat päässeet istumaan, menin eteen ja kerroin, että seuraavaksi tulee flamencoesitys. Esittelin

tulevan ohjelmanumeron ja kerroin ryhmälle, että ensimmäinen tanssi oli huivitanssi, nimeltään Dice den tí, joka suomeksi tarkoittaa sinusta sanottua. Tanssissa ilmennetään sitä, miten ihmisten puheet samasta henkilöstä voivat olla hyvin erilaisia. Tanssissa käytetään suuria huiveja apuna. Tanssijat saapuivat sovitusta merkistä huoneeseen ja asettuivat paikoilleen. Heidän ohjaajansa laittoi musiikin soimaan ja ohjelma alkoi. Yksi osallistujista säikähti musiikkia, mutta innostui pian ohjelmasta, kun ymmärsi mistä oli kyse. Ensimmäinen tanssi sai aikaan innostuneen taputuksen. Ensimmäisen tanssin jälkeen esiintyjät menivät takahuoneeseen pukemaan huiveja päälleen ja sillä välin esittelin seinillä olevia flamencoasuja ohjaajan kanssa. Tytöt saivat nopeasti huivit puettua ja päästiin jatkamaan tanssiesitystä. Kerroin yleisölle, että seuraavaan tanssiin kuuluivat spontaanit oléhuudot, joita kaikki saivat huutaa, missä vain kohdassa. Toinen tanssi oli nimeltään Bulerías, eikä siinä ollut ollenkaan taustamusiikkia. Tanssijat olivat kaareissa ja taputtivat koko ajan rytmiä ja samalla aina joku tanssijoista meni ryhmän eteen esittämään oman kuvionsa. Tanssin aikana yksi osallistujista huusi ”olé”. Ryhmä innostui tanssista ja taputti innokkaasti tanssin jälkeen.

Toisen tanssin jälkeen alkoi ohjelmaosuus, johon kaikki pääsivät itse osallistumaan. Kerroin ryhmälle, että ”seuraavaksi pääsemme itse kokeilemaan flamencotanssia”. Yksi osallistujista huudahti heti innokkaasti ”joo kiva” ja nousi paikaltaan. Suurin osa ryhmästä nousi paikaltaan ja kerääntyi tanssin ohjaajan ympärille. Myös minä ja toimintakeskuksen ohjaajat otimme osaa. Ensin näytettiin erilaisia taputuksia. Taputusten jälkeen koputettiin jalkaa ja opeteltiin ranteenkiertoliikettä ja lantionkeikutusta. Harjoittelun jälkeen laitettiin musiikki soimaan ja kaikki saivat vapaasti tanssia musiikin tahtiin. Myös flamencotanssijat olivat mukana tanssimassa. Soitettiin kaksi eri kappaletta ja osallistujat innostuivat näyttämään opittuja taitojaan tanssilattialla. Tanssiaisten jälkeen esiintyjät kiittivät yleisöä ja lähtivät vaihtamaan vaatteitaan. Tanssin ohjaaja jäi kanssani näyttämään erilaisten flamencovälineiden käyttöä. Ryhmä kokeili innokkaasti eri välineitä. Ensimmäiseksi ohjaaja esitteli kastanjetit, jotka vietiin ensimmäiselle innokkaalle kokeilijalle ja näytettiin vielä erikseen miten niitä soitetaan. Välineet laitettiin kiertämään ja käytiin kaikkia opastamassa vielä erikseen välineiden käytössä. Toiseksi esiteltiin flamencokeppi, jolla koputettiin rytmiä tanssissa. Osallistujat innostuivat myös kukin vuorollaan esittämään mummuja ja pappoja kepin kanssa. Viimeiseksi lai-

tettiin kiertämään viuhka, jonka kanssa kokeiltiin erilaisia ranteenkiertoliikkeitä. Ohjaajat olivat myös mukana kokeilemassa eri välineitä. Ryhmä innostui kaikkein eniten kaikesta mihin pääsi itse osallistumaan.

Ohjelma loppui noin kello 10.45, joten se kesti kokonaisuudessaan noin tunnin ja viisitoista minuuttia. Mielestäni ohjelman kesto oli sopiva, koska suurin osa jaksoi keskittyä loppuun asti ohjelmaan. Tosin ryhmässä oli muutama, jotka eivät osallistuneet ohjelmaan oikein missään vaiheessa. Ohjaajat kertoivat, ennen kuin aloitimme ohjelman, että yksi osallistujista todennäköisesti kulkee koko ajan ympäriinsä osallistumatta ohjelmaan, vaikka hänestä ei muuta häiriötä olekaan. Sama henkilö todella kuljeskeli koko ohjelman ajan edestakaisin, mutta emme antaneet sen häiritä toteutusta. Ohjelman aluksi yritin ohjaajien kanssa saada kyseistä miestä olemaan paikallaan ja keskittymään ohjelmaan, mutta hän alkoi ahdistua ja lähti taas liikkeelle. Päätimme yhdessä ohjaajien kanssa, että kyseinen henkilö saa liikua vapaasti ohjelman ajan. Mies oli ilmeisesti väsynyt ja meni jonkin ajan kuluttua rentoutushuoneeseen. Rentoutushuoneessa voi ottaa päiväunet ja mennä rauhoittumaan yksin. Ohjaajat kertoivat ennen tapahtuman alkua, että kaikki eivät tule osallistumaan aktiivisesti ohjelmaan. Joka kerta samat henkilöt ovat mukana innokkaammin kuin toiset. Tämä oli hyvä tietää ennen kuin aloitin ohjelman, sillä tiesin, etten saisi kaikkia osallistumaan ohjelmaan vaikka kuinka yrittäisin. Olen kuitenkin tyytyväinen, että enemmistö oli innostunut ohjelmasta ja osallistui mielellään aktiviteetteihin.

6 OHJAAJIEN HAASTATTELU JA KESKUSTELU KOHDERYHMÄN KANSSA

6.1 Haastattelu

Haastatteluja on useita erilaisia ja yleisimmät käytetyt ovat yksilöhaastattelu kasvokkain, ryhmähaastattelu kasvokkain, postitettu tai paikan päällä kerätty loma-kehaastattelu ja puhelimitse tehty haastattelu (Metsämuuronen 2008, 37- 38). Haastattelulle tyypillistä on, että se on ennalta suunniteltu ja haastattelija on tutus-

tunut tutkimuksen kohteeseen sekä käytännön, että teorian tasolla. Haastattelija joutuu usein myös motivoimaan haastateltavaa saadakseen haluamansa informaation. Vastatakseen rehellisesti haastateltavan on voitava luottaa siihen, että annetut tiedot käsitellään luottamuksellisesti. (Metsämuuronen 2008, 39.)

Haastattelu luokitellaan usein strukturoiduksi, puolistrukturoiduksi tai avoimeksi haastatteluksi. Strukturoitu haastattelu on usein lomakehaastattelu, jossa kaikille esitetään samat kysymykset samassa järjestyksessä. Strukturoidussa haastattelussa on valmiit vastausvaihtoehdot ja se on tehokkain tapa saada haastateltua suuri kohderyhmä. (Metsämuuronen 2008, 40.) Avointa haastattelua käytetään usein tilanteissa, joissa kohteena ovat intiimit tai arat aiheet tai joissa pyritään selvittämään heikosti tiedostettuja asioita, kuten arvostuksia, ihanteita ja perusteluita. Avoimessa haastattelussa ei ole tarkasti määritelty kysymysten muotoa. (Metsämuuronen 2008, 41.) Avoin haastattelu on olemukseltaan keskustelunomainen, eikä haastattelija välttämättä ohjaa keskustelua. Haastateltava kertoo vapaasti aiheesta ja vaihtaa itsenäisesti keskustelun aihetta. Avointa haastattelua käytetään tilanteissa, joissa haastateltavien kokemukset vaihtelevat paljon tai käsiteltäessä huonosti muistettuja tai tiedostettuja asioita. Avoimessa haastattelussa haastateltavia on yleensä vähän. (Metsämuuronen 2008, 41.)

Osana opinnäytetyötä toteutettiin kvalitatiivinen eli laadullinen haastattelu toimintakeskuksen ohjaajille (Liite 2.) ja keskustelu kohderyhmän kanssa (Liite 3.). Kyselyyn vastasi kaksi toimintakeskuksen ohjaajaa, jotka olivat mukana päivän ohjelman toteutuksessa. Olisin halunnut tehdä laajemman kyselyn päivään osallistuneelle ryhmälle, mutta tulimme toimintakeskuksen ohjaajien kanssa siihen tulokseen, että kohderyhmälle sopivin tapa kerätä mielipide olisi toteuttaa keskustelu. Toimintakeskuksen henkilökunta oli sitä mieltä, että olisi paras kysyä hyvin yksinkertaisesti asioita päivästä heti ohjelman toteutuksen jälkeen, kun se vielä oli muistissa. He kertoivat, että todennäköisesti samat ihmiset tulevat vastaamaan kysymyksiin, jotka myös osallistuivat aktiivisimmin ohjelmaan. Kaikki eivät välttämättä osaisi ilmaista mielipidettään ohjelmasta. Toimintakeskuksen ohjaajien kanssa käymieni keskustelujen pohjalta päätin toteuttaa vapaamuotoisen keskustelun kohderyhmän kanssa heti ohjelman päätyttyä. Ohjaajille suunnittelin avoimen haastattelun. Haastattelun avulla pyrin saamaan ohjaajilta tietoa tapahtuman onnistumisesta ja soveltuvuudesta kohderyhmälle. Käytin avoimia kysymyksiä, joi-

hin ei ollut valmiita vastausvaihtoehtoja saadakseni mahdollisimman paljon informaatiota haastateltavilta. Valitsin avoimen haastattelun ohjaajille, koska vastaajia oli vain kaksi ja he tuntevat kohderyhmän hyvin ja osaavat tulkita heidän käyttäytymistään. Tarvitsin haastattelua oman arviointi tueksi, jotta pystyisin arvioimaan tapahtuman onnistumista ja soveltuvuutta kohderyhmälle. Suurta osaa ryhmästä pystyin tulkitsemaan heidän käytöksensä ja innokkaan osallistumisensa perusteella hyvin, mutta muutamia henkilöitä oli vaikea ulkopuolisen tarkkailla. Keskustelin ohjaajien kanssa päivän päätteeksi eräästä henkilöstä, joka mielestäni ahdistui ohjelmasta ja minusta kuulosti siltä, että hän olisi itkenyt osan ajasta. Ohjaajat kuitenkin sanoivat henkilön innostuneen ohjelmasta ja se oli hänen tapansa ottaa siihen osaa. Henkilö taputti koko tapahtuman ajan ja nautti erityisesti musiikista, hän oli myös mukana tanssimassa, kun yksi ohjaajista otti häntä kädestä kiinni ja tanssitti. Ohjaajien kanssa käymästäni loppukeskustelusta ja haastattelusta oli paljon apua tapahtuman arvioinnissa.

6.2 Ohjaajien haastattelu

Päivän tapahtumaan osallistui kaksi toimintakeskuksen ohjaajaa, joille jaoin haastattelulomakkeet. Lomakkeessa oli avoimia kysymyksiä, eikä siinä ollut valmiita vastausvaihtoehtoja. Lomakkeella halusin kartoittaa ohjaajien mielipidettä ohjelman onnistumisesta ja soveltuvuudesta kohderyhmälle. Lomakkeen annoin ohjaajille täytettäväksi heti tapahtuman päätyttyä, jotta heillä olisi kaikki vielä tarkasti muistissa. He täyttivät itsenäisesti lomakkeen ja palauttivat sen sitten minulle.

Oliko ohjelman toteutus onnistunut?

Tähän saatiin lyhyt vastaus kyllä.

Mikä oli hyvää ohjelmassa?

Se oli riittävän yksinkertainen, sopivan mittainen ja vaihteleva. Kerronta oli hyvää ja asiakkaille selkeää. Ohjelman sanottiin myös olleen monipuolinen, eikä se ollut liian pitkä.

Mitä parannettavaa ohjelmassa olisi?

Tähän kysymykseen ei saatu vastausta kummaltakaan vastaajalta.

Millaiseksi kohderyhmä mielestäsi koki ohjelman?

Kohderyhmän sanottiin olleen innoissaan ja mieleen heille jäivät tanssiasut ja itse tanssi. Suurimman osan osallistujista sanottiin seuranneen hyvin kiinnostuneesti ohjelmaa ja todettiin heidän pitäneen siitä.

Oliko ohjelma kohderyhmälle sopiva ja miksi oli tai ei ollut?

Tähän vastattiin, että ohjelma oli sopiva ja että osallistajat pitivät musiikista, tanssista, uusista ihmisistä ja hienoista puvuista. Mainittiin myös erikseen miehien innostuneen tanssijoista ja asuista.

Muita kommentteja päivästä ja sen toteutuksesta?

Tähän vastattiin ohjelman olleen kohderyhmälle sopivan mittainen.

6.3 Keskustelu kohderyhmän kanssa

”Haastattelu ja keskustelu ovat monessa suhteessa samankaltaiset. Molempiin sisältyy kielellinen ja ei- kielellinen kommunikaatio, jonka avulla välittyvät ajatukset, asenteet, mielipiteet, tiedot ja tunteet. Keskustelussa ja haastattelussa kummassakin molemmat osapuolet vaikuttavat toisiinsa. Kummassakin tilanteessa ollaan kasvotusten. Haastattelulla ja keskustelulla on kuitenkin yksi merkittävä ero. Haastattelu tähtää informaation keräämiseen ja on ennalta suunniteltua päämäärähakuista toimintaa, kun taas keskustelun tavoitteena saattaa olla pelkästään yhdessäolo. Keskustelulle tyypillistä on pysyminen molempia osapuolia kiinnostavissa teemoissa, kun taas haastattelussa mennään haastattelijan ehdoilla.” (Hirsjärvi & Hurme 1995, 25.) Haastateltaessa henkilöä, jolla on vaikeuksia puheen tuottamisessa ja sen ymmärtämisessä, tutkijan huomio kiinnittyy yhä enemmän muihin kommunikaation osa-alueisiin ja itse vuorovaikutustilanteeseen (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 163).

Suunnittelin ensin tekeväni haastattelun kohderyhmälle. Keskusteltuani palautteen keräämisestä ohjaajien kanssa päätin kuitenkin toteuttaa ryhmän kanssa keskustelun. Kohderyhmällä oli eriasteisia kielellisiä vaikeuksia ja haastattelu olisi ollut vaikea suunnitella ja toteuttaa. Olisi ollut vaikea asettaa kysymykset vastaajille riittävän yksinkertaisiksi ymmärtää, mutta samalla kattaviksi tuomaan haluttua tietoa tapahtumasta. Päätin toteuttaa keskustelun päivän päätteeksi kohderyhmän kanssa. Jos keskustelua syntyisi hyvin, kyselisin heiltä enemmän asioita ja jos taas kommunikointi ryhmän kesken olisi vähäistä, niin se pidettäisiin lyhyenä. Tapahtuman lopuksi kaikki kerääntyivät istumaan paikoilleen ja kerroin tapahtuman päättyneen. Olimme työsalissa, jossa flamenco-osuus oli järjestetty. Odotin hetken, että ryhmä rauhoittuisi ja hiljenisi kuuntelemaan. Pyrin puhumaan selkeästi ja käyttämään lyhyitä lauseita, jotta ryhmän olisi helpompi ymmärtää kysymykset.

Oliko teillä kivaa tänään?

Suurin osa ryhmästä vastasi nopeasti kyllä.

Mitä teillä jäi mieleen ohjelmasta?

Kesti hetken, ennen kuin kukaan vastasi mitään, mutta sitten yksi osallistujista sanoi, että hänelle jäivät mieleen flamencon askeleet ja hienot puvut.

Haluaisitteko, että järjestettäisiin lisää tällaista ohjelmaa?

Suurin osa vastasi tähän nopeasti, että kyllä.

Kohderyhmän kanssa käymäni keskustelun perusteella voisi sanoa tapahtuneen olleen osallistujille mieleinen. Suurin osa vastasi nopeasti kyllä ensimmäiseen ja viimeiseen kysymykseen. Vastaus tuli kaikilta hyvin nopeasti enempää miettimättä, mistä voi päätellä kohderyhmän nauttineen ohjelmasta. Toiseen kysymykseen osasi vastata vain yksi henkilö, mutta hänellä oli kertomansa perusteella jäänyt ohjelma positiivisena kokemuksena mieleen. Kyseinen vastaaja kertoi, että hän löysi tapahtuman ohjelmasta aiheen omaistenpäivään, jossa hän haluaisi esittää flamenco. Omaistenpäivän tarkoituksena on kutsua toimintakeskuksen asiakkaiden omaisia vierailulle toimintakeskukseen ja asiakkaat esittävät tapahtumassa jotain ohjelmaa ja juodaan yhdessä kahvit. Flamenco jäi ainakin kyseiselle osallistujalle hyvin mieleen ja hän innostui siitä.

6.4 Keskustelun arviointi

Keskustelu kohderyhmän kanssa jäi lyhyeksi, koska oli vaikea saada heitä keskustelemaan ohjelmasta. Parhaiten vastauksia tuli ensimmäiseen ja kolmanteen kysymykseen, joissa kysyttiin ”oliko teillä kivaa tänään?” ja ”haluaisitteko, että teille järjestettäisiin lisää tällaista ohjelmaa?”. Näihin saatiin eniten vastauksia ja todennäköisesti syynä oli se, että niihin pystyi selkeästi vastaamaan kyllä tai ei. Kysyessäni ”mitä teillä jäi päivästä mieleen?”, kesti jonkin aikaa ennen kuin kukaan vastasi mitään. Henkilö joka kysymykseen vastasi, osallistui hyvin aktiivisesti päivän ohjelmaan ja innostui hyvin paljon flamencotanssista. Kysymys oli avoin, eikä siihen voinut vastata kyllä tai ei. Kysymykseen vastaaminen vaati kohderyhmältä enemmän vastauksen pohtimista, kuin kaksi muuta kysymystä. Uskon, että kysymys ”mitä teillä jäi mieleen tästä päivästä?”, oli kohderyhmälle vaikeampi mieltää ja vastata siihen, kuin muihin kysymyksiin. Keskustelun niukkuuteen saattaa olla syynä myös se, etten osannut esittää kysymyksiä niin, että kohderyhmä olisi innostunut puhumaan lisää tapahtumasta.

7 LUOTETTAVUUSTARKASTELU

7.1 Opinnäytetyön arviointi perusteet

Toiminnallisen opinnäytetyön työprosessi tulee kuvata opinnäytetyöraportissa tutkimusviestinnän keinoin. Opinnäytetyöraportista selviää mitä ja miten on tehty ja millaisiin tuloksiin on päästy. Raportissa tulee myös arvioida koko opinnäytetyöprosessin ja itse tuotteen onnistumista. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 65.)

Oman opinnäytetyön kriittinen arviointi on osa oppimisprosessia. Opinnäytetyöstä tulee arvioida työn idea, työlle asetetut tavoitteet ja teoreettinen viitekehys. On myös tärkeää kuvata kaikkia edellä mainittuja raportissa ymmärrettävästi ja tarkasti. Arvioinnissa tärkeää on myös ottaa kantaa siihen, saavutettiinkö työlle asetetut tavoitteet ja miksi saavutettiin tai ei saavutettu. (Vilkkä & Airaksinen 2003,

154- 155.) Toinen merkittävä asia arvioinnissa on työn toteutustapa ja keinot joita käytettiin tavoitteiden saavuttamiseksi (Vilka & Airaksinen 2003, 156).

Tutkimuksen kohteena olevaa aihepiiriä voi tarkastella useasta näkökulmasta. Jos aihetta on tutkittu aikaisemmin, on tarjolla monenlaista lähdeaineistoa ja erilaisia tuloksia. On tärkeää valita käyttämänsä lähteet harkiten ja suhtautua niihin kriittisesti. Lähdeaineistoa voi arvioida alustavasti jo ennen siihen perehtymistä sen mukaan, mikä on tiedonlähteen tunnettuus, ikä ja laatu. (Vilka & Airaksinen 2003, 72.) Usein osana opinnäytetyötä kerätään palaute, jossa pyydetään kohde-ryhmän arviota suunnitellun tuotteen onnistumisesta. Palaute toimii hyvänä tukena arvioitaessa asetettujen tavoitteiden saavuttamista. (Vilka & Airaksinen 2003, 157.) Hyvä opinnäytetyöraportti on yhtenäinen ja etenee johdonmukaisesti (Vilka & Airaksinen 2003, 66).

Työn luotettavuutta pyrin lisäämään kirjoittamalla heti tapahtuman jälkeen toteutuksen tarkasti ylös, sen ollessa vielä hyvin muistissa.

Opinnäytetyöni keskeiset aiheet ovat tapahtuman järjestäminen, projektityö ja kehitysvammaisuus. Projektityöstä löytyi hyvin erilaisia lähteitä, kun taas kehitysvammoista ja tapahtuman järjestämisestä tietoa ei löytynyt yhtä hyvin. Pyrin käyttämään mahdollisimman paljon kirjallisia lähteitä ja välttämään internet lähteiden käyttöä. Kehitysvammoista otin kuitenkin jonkin verran tietoa työhöni kehitysvammaliiton [www-sivuilta](http://www.sivuilla).

7.2 Tapahtuman suunnittelun arviointi

Suunnitteluvaiheeseen aikaa oli varattu noin kaksi kuukautta. Aikataulu oli riittävä tapahtuman suunnitteluun, koska aktiviteetteja ohjelmassa oli vähän ja tapahtuma pystyttiin toteuttamaan sovittuna päivänä. Ohjelman suunnitteluvaihetta nopeutti myös se, että virkistyspäivä toteutettiin toimintakeskuksen tiloissa. Tapahtuman suunnitteluvaiheessa olisi pitänyt varata enemmän aikaa videon hankkimiseen, jotta olisi ehtinyt vielä hankkimaan uuden tilalle. Video saatiin kuitenkin sen verran myöhään, ettei uutta ehditty tapahtumaan tilamaan. Varmistaakseni tanssiesityksen soveltuvuuden ohjelmaan menin mukaan tanssijoiden kenraaliharjoitukseen. Tanssijat olivat 8- 14-vuotiaita nuoria, eikä heillä ollut enemminkin kokemusta

kehitysvammaisista. Kenraaliharjoituksissa pyrin kertomaan tytöille kohderyhmästä, jotta heidän ei tarvitsisi tarpeettomasti jännittää esitystä. Kerroin, että ohjelmasta voi tulla mitä tahansa kommenttia, eikä se välttämättä liity millään tavoin esitykseen. Kerroin myös, että katsojat eivät välttämättä pysy paikoillaan vaan, saattavat tulla tanssimaan mukaan kesken esityksen tai, että yleisö saattaa pitää erikoisia ääniä kesken kaiken. Ohjaajien kanssa käymieni keskustelujen perusteella sanoin tytöille myös, että todennäköisesti osallistujat tulevat innostumaan tanssista todella paljon ja osallistuvat siihen innokkaasti. Ohjelman sujuvuuden kannalta oli tärkeää käydä sopimassa tanssijoiden kanssa tapahtumapaikan käytännönjärjestelyistä ja aikatauluista. Tanssijoiden tapaaminen helpotti paljon toimintaa tapahtumassa ja teki ohjelman suorittamisen sujuvammaksi. Tytöt jännittivät esitystä paljon, joten oli tärkeää keskustella heidän kanssaan tapahtuman kohderyhmästä etukäteen.

7.3 Tapahtuman toteutuksen arviointi

Tapahtuman toteutusta arvioidessani pyrin kiinnittämään huomiota siihen kuinka aktiivisesti kohderyhmä osallistui eri aktiviteetteihin ja kuinka innostuneilta he vaikuttivat. Tapahtuman toteutusta arvioin myös haastattelun ja keskustelun pohjalta. Kuvatakseni päivän toteutusta mahdollisimman luotettavasti kirjoitin päivän tapahtumat muistiin mahdollisimman nopeasti, jotta kaikki yksityiskohdat olisivat vielä mielessä. Pyrin kuvaamaan päivän tapahtumia neutraalisti ja luotettavasti. Kuvaukseeni päivästä vaikuttaa se, että innostuin itse paljon päivän aikana ohjelmasta, kun huomasin kohderyhmän pitävän siitä. Raportissani varmasti näkyy se, että olen itse tyytyväinen tapahtuman toteutukseen. Kuvatakseni tapahtumaa neutraalisti, olen laittanut raporttiin myös asioita, jotka eivät tukeneet tapahtuman onnistumista, kuten tekniset ongelmat ja videon soveltumattomuus kohderyhmälle.

Tapahtuma oli onnistunut ja saavutti sille asetetut tavoitteet pääpiirteissään. Ohjelmalle varattiin aikaa puolitoista tuntia ja se tuli kestämään noin tunnin ja 15 minuuttia. Ohjelmaa oli sopivasti, koska suurin osa ryhmästä jaksoi keskittyä vielä lopussakin aktiivisesti. Video, joka näytettiin, alussa ei herättänyt ryhmän kiinnostusta merkittävästi. Osa kertoi ääneen videosta yksittäisiä kohtia, mutta toiset eivät jaksaneet istua paikoillaan katsomassa. Muutamat henkilöt katselivat muual-

le kuin televisioon ja osa seurasi välillä aktiivisesti videota. Videota katsottiin noin 10 minuuttia ja on hyvä, ettei siihen ollut varattu enempää aikaa. Teknisten ongelmien vuoksi video jouduttiin näyttämään televisiosta ja oli vaikeaa saada kaikki osallistujat sijoitettua niin, että he näkisivät hyvin. Tosin uskon, että ryhmä ei olisi seurannut videota yhtään aktiivisemmin, vaikka se olisi heijastettu valkokankaalle paremmin nähtäväksi. Eniten ryhmää tuntui kiinnostavan se, että minulla oli välillä vaikeuksia saada pysäytettyä videota ja he olisivat halunneet puhua kanssani ihan muista, kuin videoon liittyvistä asioista. Päivän aluksi ennen varsinaisen ohjelman aloittamista keskustelin ryhmän kanssa, jotta tutustuisin vähän jo etukäteen kohderyhmään. Heitä kiinnostivat tietokoneeni, se mistä olen kotoisin ja mitä teen paikan päällä. Videon aikana yritin pitää keskustelua ohjelman ympärillä, jotta päästäisiin ajoissa flamencoesitykseen. Tanssijatytöt olivat koulusta pois aamupäivän ohjelman takia ja yritimme pysyä aikataulussa, jotta heille ei tulisi ylimääräisiä poissaolotunteja. Ryhmä olisi saattanut keskittyä videon katseluun enemmän, jos alkuun olisi varattu enemmän aikaa tutustumiseen. Silloin he olisivat ehtineen esittämään minulle jo enemmän kysymyksiä ennen ohjelman alkamista, eikä se olisi vienyt heidän huomiotaan videon aikana.

Videon jälkeen siirryttiin ryhmän työtilaan, jossa järjestettiin tanssiosuus. Lavasteiksi tuodut flamencoasut herättivät ryhmän kiinnostuksen ja osa meni heti katsomaan pukuja lähempää. Seinille laitettut julisteet eivät tulleet yhtä hyvin esiin, eikä niihin kiinnitetty aluksi ollenkaan huomiota. Lavasteina toimivat puvut ja flamencovälineet olivat selvästi hyvä idea, koska ne saivat niin paljon huomiota osallistujilta. Kun kaikki pääsivät paikoilleen kerroin tulevasta tanssiesityksestä, jotta kaikki saisivat käsityksen siitä mitä oli tulossa. Sovimme tanssijoiden kanssa merkin, josta he tietäisivät tulla sisään esittämään ensimmäisen tanssin. Esittelin tanssiryhmän ja he saapuivat paikalle. Katsojat ihastelivat heti esiintyjien pukuja ja musiikki alkoi soida. Vaikka olin kertonut, että seuraava esitys on tanssia, tuntui silti, että osalla ryhmästä kesti hetken aikaa, ennen kuin he pystyivät täysin keskittymään esitykseen. Tanssin loppua kohden osallistujat kuitenkin katselivat kiinnostuneesti esitystä. Ohjelman aikana huomasin, että kaikkiin aktiviteetteihin on hyvä varata aikaa normaalia enemmän, jotta kaikki ehtivät pääsemään mukaan ohjelmaan. Tanssi sai reippaat taputukset katsojilta ja tanssijat menivät takahuoneeseen vaihtamaan asusteita. Kerroin, että seuraavan tanssiin kuuluivat vapaat

huudahdukset ja kaikki saivat niitä huutaa, silloin kuin haluavat. Tanssin aikana yksi osallistujista innostui huutamaan olé ja olin tyytyväinen, huomattessani, että ryhmä seurasi tarkasti tanssiesitystä.

Eniten osallistujat kuitenkin innostuivat siitä, kun kerroin, että seuraavaksi pääsemme itse kokeilemaan tanssia. Keräännymme kaikki tanssin ohjaajan ympärille ja ensiksi kokeiltiin taputusta, josta kuuluu pehmeä ääni ja sen jälkeen taputusta, josta kuului kova ääni. Tämän jälkeen kokeiltiin jalan koputusta ja ranteen kiertoa sekä vielä lantion keinutusta. Harjoittelun jälkeen laitettiin teemaan sopivaa tanssimusiikkia taustalle ja päästiin kokeilemaan käytännössä edellisiä liikkeitä. Lähes kaikki osallistujat innokkaasti tanssiosuuteen ja tunnelmaa olivat myös luomassa flamencotanssijat, jotka tanssivat mukana. Yksi henkilö ei osallistunut tanssiin, koska hänellä oli polvi kipeänä, mutta hän katseli vierestä muiden tanssia. Ensimmäisen yhteistanssin jälkeen nuoret flamencotyöt tulivat kysymään voisimmeko tanssia vielä kaikki yhdessä toisen tanssin. Tytöt olivat niin positiivisesti yllättyneitä, kuinka innostuneita ryhmän jäsenet olivat tanssista. Päätimme tanssia vielä toisen yhteistanssin. Toisen tanssin jälkeen tanssijat kiittivät yleisöä ja menivät takahuoneeseen vaihtamaan vaatteita. Jäin ohjaajan kanssa vielä lopuksi esittelemään flamencovälineitä. Lopuksi ryhmä istui vielä paikoilleen ja päätin kysyä heitä muutaman kysymyksen päivään liittyen.

Osallistujat halusivat meiltä kaikilta vielä nimikirjoitukset päivän päätteeksi ja pyysivät meitä tulemaan toisenkin kerran. Ryhmä innostui paljon päivän ohjelmasta ja aktiviteetit olivat kohderyhmälle sopivia. Sain myös hyvää palautetta siitä, että olin valinnut ohjelmaan musiikillisen aktiviteetin, koska siitä pystyvät nauttimaan myös henkilöt, jotka eivät muuten osallistuneet ohjelmaan kovin aktiivisesti. Ohjaaja sanoi tapahtuman jälkeen tanssiosuudesta, että oli hyvä kun kaikki saivat osallistua siihen haluamallaan tavalla, eikä ollut esimerkiksi paritanssia, jolloin olisi ollut pakko tanssia toisen kanssa.

7.4 Oman ammatillisen kasvun arviointi

Tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen varasin kaksi kuukautta aikaa. Pystyin suunnittelemaan ja toteuttamaan ohjelman projektisuunnitelman mukaisessa aikataulussa. Ennen tämän työn tekemistä minulla ei juuri ollut kokemusta kehitysvammaisten kanssa toimimisesta. Ensin tutustuin kehitysvammaisuuden teoriatasolla etsiessäni tietoa työhöni ja selvittääkseni mitä rajoituksia kehitysvammaisuuden kuuluu. Keskustelin myös jonkin verran etukäteen toimintakeskuksen ohjaajien kanssa saadakseni tietoa juuri kyseisestä päivään osallistuvasta kohderyhmästä. Kokemukseni kyseisestä kohderyhmästä oli hyvin positiivinen ja oli hienoa, että he osallistuivat innolla järjestämäni ohjelmaan ja kokemus oli kaikille osapuolille positiivinen. Virkistyspäivän aikana huomasin, että kyseinen kohderyhmä innostui eniten kaikesta ohjelmasta, mihin pääsi itse osallistumaan.

Opinnäytetyö toteutettiin projektina. Projektisuunnitelma (Liite 2.) on kulkenut mukana opinnäytetyön eri vaiheissa ja se auttoi pitämään ohjelman suunnittelun ja toteutuksen aikataulussa. Kirjallisenraportin tekemiseen minulta meni enemmän aikaa kuin olin projektisuunnitelmassa arvioinut ja sen osalta aikataulu eli työn loppuun asti. Tapahtumaa pyrin suunnittelemaan kohderyhmälle sopivaksi ja mielekkääksi. Ryhmä innostui flamenco-ohjelmasta ja suurin osa osallistui siihen aktiivisesti. Videon katselu ei ollut yhtä suosittu aktiviteetti, mutta se kesti vain 10 minuuttia. Video toimi johdatuksena Espanjateemaan, koska halusin päivään jonkin muunkin aktiviteetin tanssin lisäksi. Ryhmä toivoi, että tulisin toistekin paikalle pitämään jotakin ohjelmaa, joten tavoitteeni päivän toteutuksen suhteen täyttyivät. Ohjelman toteutuksesta pääsivät myös oppimaan Chicas tanssiryhmän nuoret tytöt, joilla ei ollut ennen esitystä merkittävästi kokemusta kehitysvammaisista. Kyselin heiltä tapahtuman jälkeen tuntemuksia ohjelmasta ja ensimmäinen vastaus oli, että ”oli tosi kivaa”. Tytöt kertoivat, että heitä jännitti etukäteen paljon kohderyhmälle esiintyminen. He kertoivat myös, että päivä muutti heidän ennakkokäsityksiään kehitysvammaisista hyvin paljon. Tytöt sanoivat haluavansa tulla uudelleen toimintakeskukseen esiintymään, koska ”osallistujat olivat niin kivoja”. Tanssijoillekin tuli yllätyksenä, kuinka vastaanottavainen kohderyhmä oli esitykselle ja kuinka rohkeasti he heittäytyivät mukaan ohjelmaan. Esiintymiskokemus oli myös nuorille todella opettava ja positiivinen.

8 POHDINTA

Opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa tapahtuma, jonka kohderyhmänä olivat kehitysvammaiset. Ennen tämän työn tekemistä, minulla ei ollut kokemusta kyseisestä kohderyhmästä, mikä toi lisähaastetta tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen. Kohderyhmällä oli eriasteisia kehitysvammoja ja heidän toimintakykynsä vaihteli. Vaikeinta tapahtuman toteutuksessa oli suunnitella ohjelma, joka soveltuisi kaikille osallistujille. Vierailin toimintakeskuksella kaksi kertaa ennen tapahtuman toteutusta ja keskustelin ohjelmasta ja sen sopivuudesta kohderyhmälle. Vaikein osuus opinnäytetyössä oli kirjallisen raportin tekeminen. Tapahtuma oli itsellä hyvin kirkkaana mielessä ja myös se, miten tapahtuma toteutettiin ja miksi asioita tehtiin tietyllä tavalla. Oli kuitenkin vaikeaa saada kirjattua kaikki selkeällä tavalla raporttiin ja muistaa aina selittää miksi jokin asia tehtiin ja miten kohderyhmä huomioitiin työssä. Projektin osuus tapahtuman järjestämisessä jäi työssäni taka-alalle. En pystynyt hyödyntämään riittävästi projektisuunnitelmaani, koska en tehnyt sitä heti aluksi riittävän yksityiskohtaisesti. Varsinkin projektin aikataulutus olisi pitänyt tehdä selkeäksi ja asettaa tarkemmin välitavoitteita, joilla olisi voinut arvioida projektin edistymistä. Asetin välitavoitteiksi suunnitteluseminaarin, väliseminaarin ja itse valmistumisen, mutta en lyönyt lukkoon niiden päivämääriä riittävän aikaisin. Tästä johtuen minun oli hyvin vaikea arvioida opinnäytetyöni onnistumista projektin näkökulmasta. Jos nyt aloittaisin projektin tekemisen, kirjoittaisin heti aluksi selkeämmän projektisuunnitelman ja asettaisin selvästi välitavoitteet. Silloin projektia olisi helpompi hallita ja valvoa.

Tapahtuman järjestäminen kiinnosti minua aiheena ja sitä oli mukava tehdä. Kohderyhmä innostui paljon heille järjestetystä ohjelmasta ja itse tapahtumasta minulle jäi todella hyvä muisto. Oli hienoa nähdä kuinka ohjelman edetessä ryhmä innostui tekemisestä yhä enemmän ja he heittäytyivät täysillä mukaan tanssiin. Kehitysvammaisista kohderyhmänä minulle jäi todella hyvä kuva. Ryhmä, joka osallistui tapahtumaani, oli suurilta osin lievästi kehitysvammaisia, mikä helpotti tapahtuman suunnittelua. Kaikki eivät osallistuneet aktiivisesti ohjelmaan, mutta pääasia on, että suurin osa osallistujista oli aktiivisesti mukana ja nautti ohjelmas-

ta. Ohjaajien kanssa käymieni keskustelujen perusteella osasin jo odottaa, että kaikki eivät tule osallistumaan ohjelmaan, vaikka olisivat paikalla.

LÄHTEET

Getz, D. 2007. Event studies theory, research and policy for planned events. Oxford: Elsevier Ltd.

Hirsjärvi, S & Hurme, H. 1995. Teemahaastattelu. 7.uud.p. Helsinki: Yliopistopaino.

Iiskola- Kesonen, H. 2004. Mitä, miksi, kuinka? Käsikirja tapahtumajärjestäjille. Suomen graafiset palvelut Ltd.

Jyväskylän flamencoseuran www-sivut. [Viitattu 25.10.2011]
<http://www.flamencojuvaskyla.fi>

Kaski, M., Manninen, A. & Pihko, H. 2009 Kehitysvammaisuus. Helsinki: WSOY.

Kauhanen, J. & Juurakko, A. & Kauhanen, V. 2002. Yleisötapahtuman suunnitelu ja toteutus. Vantaa: Dark oy.

Kehitysvammaliiton www-sivut 2010. [Viitattu 27.9.2011. sekä 30.9.2011.]
<http://kehitysvammaliitto.fi>

Ladonlahti, T & Pirttimaa, R. 2006. Erityispedagogiikka ja aikuisuus. Helsinki: Yliopistopaino.

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista. 1987. 3.4.1987/380. [Viitattu 25.1.2012] www.finlex.fi

Lindroos, J-E & Lohivesi, K. 2006. Onnistu strategiassa. 2.uud.p. Juva: WS Bookwell Oy.

Malm, M., Matero, M., Repo, M. & Talvela, E. 2004 Esteistä mahdollisuuksiin vammaistyön perusteet. Porvoo: WS Bookwell oy.

Metsämuuronen, J. 2008. Laadullisen tutkimuksen perusteet. 3. uud. p. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Vallo, H & Häyrynen, E. 2003. Tapahtuma on tilaisuus. Helsinki: Hakapaino.

Vilka, H & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Ruuska, K. 2005. Pidä projekti hallinnassa. Helsinki: Talentum.

Ruusuvuori, J & Tiittula, L. 2005. Haastattelu, tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Tampere: Vastapaino.

LIITE 1

SALASSAPITOSITOUMUS

Opinnäytetyön suorittaja Annika Asefi
 Työskennellessäni

Opinnäytetyö toimintakeskus

ja sen jälkeenkin, sitoudun ehdottomasti pitämään salassa sen kaiken, mitä tietooni on tullut asiakkaiden asioista.

Kun työpaikassani joudun käymään keskusteluja asiakkaiden kanssa tai puhelimitse suorittamaan asiakkaita koskevia tiedusteluja, huolehdin siitä, etteivät salassapidettävät tiedot tule sivullisten tietoon.

Muutoin tahdon työskentelyssäni ja sen ulkopuolella menetellä niin, ettei mikään salassapidettävä virka-asia tule välitykselläni ulkopuolisten tietoon.

Annika Asefi
 raikka ja päiväys

10 / 10 / 2011

[Signature]
 Työntekijän allekirjoitus

Korppeaalintie 37B11 24600 Pori
 Työntekijän kotiosoite

Opinnäytetyö
 Työtehtävä

Salassapitovelvollisuutta ja sen rikkomista koskevat säädökset: SOSIAALIHUOLTOLAKI (710/1982) 57 ja 58 §.

PROJEKTISUUNNITELMA

Tausta

Opinnäytetyön aiheen sain tuttavani kautta, joka työskentelee kehitysvammaisten toimintakeskuksessa. Hän kertoi, että toimintakeskukseen voisi tulla järjestämään jotakin ohjelmaa. Innostuin ajatuksesta ja lähdin ideoimaan ohjelmaa. Ohjelma päätettiin lähteä rakentamaan Espanja teeman ympärille ja etsimään teemaan sopivia aktiviteetteja. Rahoitusta päivän järjestämiseen ei ollut saatavissa, joten aktiviteettien tuli olla ilmaisia ja helppoja toteuttaa. Sovin heti elokuussa tuttavani kanssa flamencoesityksestä ja esitys varmistui jo silloin.

Tavoite

Projektin tavoite on suunnitella ja toteuttaa Espanjalainen päivä toimintakeskuksessa ja järjestää osallistujille teemaan sopivia ja kiinnostavia aktiviteetteja. Osallistujille pyritään luomaan positiivisia kokemuksia ja tarjoamaan uusia virikkeitä pienellä budjetilla. Aktiviteetit pyritään suunnittelemaan siten, että kaikki pystyisivät osallistumaan niihin toimintakyvystä riippumatta. Tavoitteena on myös aikatauluttaa ohjelma hyvin. Ohjelma ei saa olla liian pitkä, jotta kaikki jaksaisivat keskittyä siihen, eikä sitä myöskään saa aikatauluttaa liian tiukasti, jotta kaikki ehtivät mukaan aktiviteetteihin.

Osana opinnäytetyötä suunnittelen ja toteutan kvalitatiivisen haastattelun tapahtumaan osallistuville toimintakeskuksen ohjaajille. Haastattelun avulla on tarkoitus selvittää mm. oliko tapahtuma onnistunut, sopiko se kohderyhmälle ja millaiseksi kohderyhmä koki ohjelman ohjaajien mielestä.

LIITE

2 2/4

Haastattelua käytän apuna arvioitaessa tapahtuman onnistumista. Kohderyhmän kanssa toteutan keskustelun, joka käydään heti tapahtuman päätyttyä. Tapahtuman onnistumista arvioin haastattelun vastausten ja keskustelun pohjalta.

Työssä pyritään myös kuvaamaan osallistujia eettisesti ja kohtaamaan kohderyhmä samalla tavalla kunnioittavasti, kuin mikä tahansa muukin kohderyhmä.

Projektiorganisaatio

Alustavan ohjelman tulen suunnittelemaan yksin, mutta hyväksytän sen ennen toteutusta toimintakeskuksen henkilökunnan kanssa. Heidän kanssaan keskustelen aktiviteeteista ja niiden soveltuvuudesta kohderyhmälle. Henkilökunta tulee olemaan mukana päivän toteutuksessa, mutta pääsääntöisesti myös toteutus jää minun vastuulleni.

Ohjelmaan kuuluu Flamencotanssiesitys ja tanssijat sain järjestettyä paikalle heidän ohjaajansa kautta. Tanssiryhmä Chicas vastaa tanssin suunnittelusta ja toteutuksesta. Tanssijoiden kanssa sovittiin, että he opettavat kohderyhmälle muutama flamencotaputuksen ja askeleita. Tanssin ohjaajalta saan myös lainaksi pukuja ja muuta flamencoaiheista rekvisiittaa esille toimintakeskukseen. Osallistujat pääsevät myös kokeilemaan itse flamencovälineitä.

Aikataulusuunnitelma

”Projektisuunnitelmassa täytyy olla selkeästi asetettuja virstanpylväitä ja välitavoitteita” (Ruuska, K. 2005, 48). Välitavoitteita opinnäytetyössäni tulevat olemaan suunnitteluseminaari, tapahtuman toteuttaminen, väliseminaari ja työn luovutus arvioitavaksi. Nämä jaksottavat selkeästi työn eri vaiheisiin.

Viikot 37- 41: Projekti pääsee kunnolla alkuun ja aletaan hahmottaa teoriapohjaa työlle ja etsitään materiaalia. Teoriapohjaksi muotoutuu kehitysvammaisuus, tapahtuman järjestämisen teoria ja projektin teoria. Teoriaa kirjoitetaan. Tapahtuman ohjelma on jo tässä vaiheessa lähes selvä, mutta ruokailua päivään suunnitellaan vielä tässä vaiheessa. Videon etsiminen päivää varten on aloitettu. Otan yhteyttä sähköpostilla Espanjan valtionmatkatoimistoon ja he lupaavat lähettää minulle aiheeseen sopivan videon.

Viikko 42: Ohjelma viimeistellään ja kootaan. Video saapuu ja pääsen katsomaan sen läpi ja suunnittelen sen pohjalle pienen tietoiskun. Päätetään jättää ruokailu kokonaan pois päivän ohjelmasta kustannussyistä ja, koska toimintakeskukseen tulee normaalisti ruoka päivän aikana. Ohjelma käydään vielä esittelemässä toimintakeskuksessa lopullisessa muodossaan. Keskustelin toimintakeskuksen ohjaajien kanssa mahdollisesta haastattelun tekemisestä kohderyhmälle. He sanoivat, että kannattaa kysyä heidän mielipidettään päivästä heti tapahtuman jälkeen, kun se on vielä kaikilla mielessä. He sanoivat myös, että todennäköisesti muutama henkilö osaa vastata avoimiin kysymyksiin, että on parempi kysyä hyvin yksinkertaisia asioita. Tämän pohjalta koottiin vielä pieni kysely kohderyhmälle ja ohjaajille tehtiin kirjallinen lomake. Opinnäytetyö esitetään suunnitteluseminaarissa 20.10.2011. Aikaa on tämän jälkeen vajaan viikon verran tehdä mahdolliset pienet korjaukset ennen päivän toteutusta.

Viikko 43: Alkuvuikolla käyn matkatoimistoissa pyytämässä julisteita päivää varten ja käyn tanssiryhmän ohjaajan kanssa valitsemassa sopivia pukuja lainaan rekvisiitaksi. Pidämme myös yhteisharjoitukset Chicas tanssiryhmän kanssa. Saan sairaalalta lainaan videotykin 27.20 videon esitystä varten ja totean heti, että sitä ei voi liittää koneeseeni. Haen vielä perjantaina aamulla kannettavan tietokoneenkin lainaan. Virkistyspäivä toteutetaan toimintakeskuksella perjantaina 28.10.2011.

LIITE

2 4/4

Viikko 44: Tapahtumaa raportoidaan ja arvioidaan työtä kokonaisuudessaan. Projektisuunnitelma on kulkenut aika löysästi mukana työssä tähän asti ja nyt sitä yritetään myös tarkentaa.

Kustannusarvio

Videon postittaminen takaisin Helsinkiin 2€.

Tanssiryhmä Chicas esiintyy ilmaiseksi.

Tapahtuman kokonaiskustannukseksi muodostuu 2euroa.

Riskit ja niiden hallinta

Todennäköisimmät riskit olen kartoittanut SWOT- analyysin avulla kappaleessa 4.7, jossa käsitellään tapahtuman kannalta olennaisia uhkia.

Riskejä pyrin välttämään suunnittelemalla hyvin tapahtuman etukäteen.

KYSELY OHJAAJILLE

1. Oliko ohjelman toteutus onnistunut?
2. Mikä oli hyvää ohjelmassa?
3. Mitä parannettavaa ohjelmassa olisi?
4. Millaiseksi osallistujat mielestäsi kokivat ohjelman?
5. Oliko ohjelma kohderyhmälle sopiva ja miksi oli tai ei ollut?
6. Muita kommentteja päivästä ja sen toteutuksesta?

Kiitos palautteesta!

LOPPUKESKUSTELU RYHMÄN KANSSA

1. Oliko teillä kivaa tänään?
2. Mitä teillä jäi mieleen ohjelmasta?
3. Haluaisitteko, että tällaista ohjelmaa järjestettäisiin uudelleen?